

PRÁVO PRÁVNICKÝCH OSOB

*Snímky slouží k orientaci posluchačů přednášek
a k činění si poznámek.
Nenahrazují přednášky, učebnice ani cvičebnice.*

verze 3.5 (2014)

© Ivo Telec, 2008

2

PŘEHLED TÉMATU ➡

1. Všeobecně o právu právnických osob
2. Pojmové znaky právnické osoby
3. Vznik, přeměny a zánik právnické osoby
a veřejné rejstříky
4. Civilní status veřejné prospěšnosti

3

4. Obecně o korporacích (obecné právo společností)
5. Spolkové právo všeobecně
6. Vznik, přeměny a zánik spolku
7. Spolkové členství (spolkový svazek)
8. Vnitřní organizace spolku (vnitřní soukromoprávní poměry)
9. Spolková arbitráž a ochrana práv člena
10. Spolky ve veřejném zájmu
11. Nadační právo
12. Právo ústavů

4

1. ČÁST

VŠEOBECNĚ O PRÁVU PRÁVNICKÝCH OSOB

5

OSOBA V PRÁVNÍM SMYSLU

1. člověk (osoba přirozená, fyzická)
2. odvozená osoba právní („právnická“, morální)
 - = právní **smyšlenka** (fikce) osoby
 - ➡ právní teorie fikce právnické osoby

6

RŮZNÉ PRÁVNÍ TEORIE PRÁVNICKÝCH OSOB

- ✓ teorie fikce
- ✓ teorie reality
- ✓ teorie spontánnosti
- ✓ teorie podstatných znaků
- **Různá pojetí vůle a svéprávnosti**
(zastoupení) právnické osoby

7

LEGÁLNÍ VÝMĚR

„Právnická osoba je organizovaný útvar,
o kterém zákon stanoví, že má právní
osobnost,
nebo jehož právní osobnost zákon uzná.“

§ 20 věta první o. z. č. 89/12 Sb.

- **Vlastnost organizovanosti**
- **Souvislost se zákonem**

8

PROČ ZAKLÁDAT PRÁVNICKOU OSOBU?

- **Právnická osoba**
 - statusové právo
 - donucující (kogentní) právní normy
- **Právně volné společenství osob**
viz společnost práva občanského (societas)
societas iuris civilis § 2716
 - obligační právo (společné závazky vůči 3. osobám)
 - dispozitivní právní normy

9

- **Právně volné společenství statků** (věcí, majetku)
 - ✓ **fond přidružený k nadaci**
 - ✓ **svěřenský fond**
 - ✓ **investiční fondy** bez právní osobnosti:
 - a. podílový fond
 - b. svěřenský fond k investování
 - ✓ **důchodové fondy**
 - věcná práva
 - správa majetku
 - závazkové právo

10

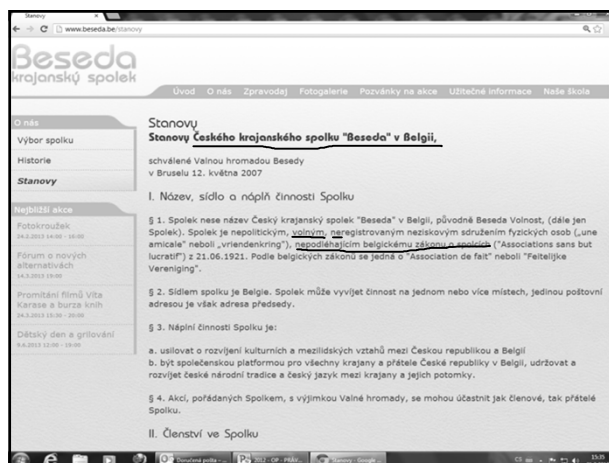
Česko

- sbor zástupců vlastníků pozemků řešených v pozemkových úpravách, zvolený vlastníky
- ✓ společnost práva občanského (societas)
- ✓ bez právní osobnosti
- ✓ závazkové právo

Slovensko

- združenie účastníkov pozemkových úprav
- ✓ civilní korporace, (právnická osoba)
- ✓ právní osobnost
- ✓ statusové právo
- ✓ veřejný rejstřík

11

PŘÍKLAD VÝKONU ADVOKACIE

- **Způsoby výkonu advokacie:**
 1. samostatně
 2. společně s jinými advokáty jako společník společnosti práva občanského (society) **X** právnická osoba
 3. jako společník obchodní společnosti nebo zahraniční společnosti (v **právnické osobě**)
 4. v pracovním poměru k jinému advokátovi nebo společnosti ↗ z. č. 85/96 Sb., o advok. 13

PODSTATNÉ NÁLEŽITOSTI OSOBY V PRÁVNÍM SMYSLU

- **Každá osoba:**
 1. **právní osobnost** (subjektivita, způsobilost mít práva a povinnosti v mezích právního řádu), a to od narození (vzniku) do smrti (zániku)
 2. **svěprávnost** (způsobilost **jen člověka** nabývat pro sebe vlastním právním jednáním práva a sám se zavazovat), *srv. rozumovou a volní vyspělost člověka* ⇒ 14

- **X nesvěprávnost právnické osoby**
 - ☞ bez rozumové a volní schopnosti (**bez vlastní vůle**)
 - ☞ rozhodování za ni členy orgánů
 - ☞ nahrazování její vůle vůlí členů orgánů
 - ☞ přičitatelnost dobré víry členů orgánů jí
 - ☞ zákonné zastoupení

3. **delikt ní způsobilost**
(způsobilost k nesení následků protiprávních jednání), *např. za způsobený delikt škody* 15

- **Každá právnická osoba:**
 4. název, *srv. též obchodní firmu obchodních společností a družstev*
 5. sídlo
 6. zástupčí oprávnění, *srv. statutární orgán*
 7. vnitřní právní poměry, *např. mezi orgány*
 8. majetková samostatnost **X** státní podnik
 9. **neomezení předmětem činnosti** ⇒ **X** právní doktrína *ultra vires*
viz však např. zákaz podnikání politických stran a hnutí či omezenou činnost společenství vlastníků jednotek jen k účelu správy domu a pozemku 16

PRÁVNÍ OTÁZKA PŘEDMĚTU ČINNOSTI

- **Vymezení při ustavení** se zřetelem na účel, druh a právní formu právnické osoby, a to:
 1. podnikání nebo jiná hospodářská činnost
 2. jiná činnost (nevýdělečná), *např. spolková, srv. též účel členského závazku (členství)*
- **Zásada svobodné činnosti** (privátní autonomie)
 - X** veřejnoprávní způsobilost k určité činnosti (státní koncese aj.), *srv. živn. z.*

17

VEŘEJNÉ REJSTRÍKY PRÁVNICKÝCH OSOB

- **2 principy publicity:** z. č. 304/13 Sb., o veř. rej.
 1. **formální** práv. a fyz. os.
přístupnost obsahu veřejného rejstříku každému
 2. **materiální**
 - důvěra veřejnosti při právním jednání v zapsané údaje (veřejná víra)
 - nelze** namítat jinou skutečnost
- **Veřejné sbírky listin** veřejných rejstříků
Srv. veřejný seznam věcných práv, např. katastr nemovitostí, podle o. z. 18

ZÁSADY ČESKÉHO PRÁVA PRÁVNICKÝCH OSOB

1. právní osobnost od vzniku do zániku
2. **nesvéprávnost** (**ne** ze svého práva, ale z cizího)
3. účelovost, viz *účel ustavení*
4. trvalost
5. veřejná registrace (zápis do veřejného rejstříku)
viz *právní bezpečí a důkazní jistota*
6. průhlednost vnitřních poměrů, viz *sbírka listin veřejného rejstříku*, ev. vč. i *výročních zpráv*
7. průhlednost majetkových poměrů, viz *záznamová povinnost o majetkových poměrech*
X veřejnoprávní účetnictví ¹⁹

8. nahrazení vůle právnické osoby vůlí jejího orgánu
9. přičitatelnost dobré vůle členů orgánu právnické osobě
10. povinnosti člena voleného orgánu
např. loajalita, znalosti, pečlivost
11. přeměnitelnost
12. zrušitelnost
13. obnovitelnost po zániku, *např. při zjištění majetku*
14. [ev. veřejná prospěšnost]

20

POVAHA PRÁVA PRÁVNICKÝCH OSOB A POVAHA PRÁVNÍCH NOREM

- **Statusové právo** (osobní právo osobního stavu)
vč. ochrany názvu, pověsti a soukromí
= donucující (kogentní) právní normy § 1/2
- **Relativní majetková práva** (závazková práva)
např. ze smlouvy vč. stanov, kupř. práva člena vůči spolku a naopak
= poddajné (dispozitivní) právní normy
X dobré mravy či veřejný pořádek § 1/2

21

STATUSOVÉ PRÁVO

= soukromé **osobní právo osobního stavu**:

1. lidí
 2. právnických osob
- donucující (kogentní) právní normy
➤ **veřejný pořádek** v osobních stavech (civilních statute); **veřejné rejstříky** vč. matriky

22

PRÁVA OSOBNÍHO STAVU PRÁVNICKÝCH OSOB

Včetně:

1. práva k **názvu**
2. práva na **pověst** (reputaci, renomé)
3. práva na **soukromí** ⇔
4. [práva na právní život (existenci)];
jen **nepřímo** ochranou před nekalou soutěží, *např. likvidační útoky na trhu*
X širší přirozená práva člověka a jedinečnost lidské osobnosti

23

SOUKROMÍ PRÁVNICKÉ OSOBY

- **Obsahem** zejm. **vnitřní informace** (*inside information*), *např. držené zápisy z porad, cestovní aj. zprávy, výzkumné aj. údaje, kupř. personální, pracovní, obchodní, výrobní, technické aj., neurčené veřejnosti*
srv. **důvěrné informace** (*confidential information*)
- **Souběhy právní ochrany**
viz osobní údaje lidí, např. zaměstnanců, delikt škody např. ušlým ziskem, delikt nekalé

24

- **Zveřejněné soukromí právnické osoby**

*např. plněním legální zpravodajské povinnosti,
viz účetní závěrky nebo výroční zprávy a sbírky
listin veřejných rejstříků právnických osob,
viz též právo na informace o veřejném sektoru*

25

CIZÍ JUDIKATURA

*Obchodní společnost nepoživá práva na soukromí
a není porušením práva na soukromí tajné filmování
na místě, kam má veřejnost volný přístup,
není-li filmovaná událost v žádném ohledu soukromá.*

Rozs. Queen's Bench Division, 9. 7. 1999

Práv. rozhl. 1999/12

právo na soukromí právnické osoby dle o. z.

26

PRÁVO NA OCHRANU

- **Chráněný osobní stav** právnické osoby vč.:

1. **názvu**
2. **pověsti**, např. *akademická pověst vysoké školy
nebo výzkumná pověst v. v. í.*
3. **soukromí** ⇨

- **Dotčení osobního stavu:**

- a. zpochybněním práva
- b. způsobením újmy

27

NÁROKY

- **Druhy nároků** při ohrožení nebo porušení
statusového práva právnické osoby:

1. **zdržovací** (zápůrčí), negatorní
2. **odstraňovací** (obnovovací), restituční

X zadostiučňovací u nemajetkové újmy
viz však u nekalé soutěže

28

ZÁKONNÁ DOVOLENÍ

- **Dovolené zásahy** do pověsti či soukromí
právnické osoby (zákonné licence) za **účelem**:

1. vědeckým nebo uměleckým
2. zpravodajským, např. *internetovým
na zpravodajském portálu*

- **Zákaz rozporu** s oprávněnými zájmy

srv. legálně dovolené zásahy do soukromí člověka

29

30

DRUHY PRÁVNICKÝCH OSOB OBEČNĚ

- **Právní osoby soukromého práva**
 1. právní osoby občanského (civilního) práva
 2. právní osoby obchodního práva
- **Právní osoby veřejného práva**
např. kraje, obce, Česká advokátní komora
- **Stát, např. Česká republika, Švédské království**

31

⇐ PRÁVNÍ POVAHA ZALOŽENÍ

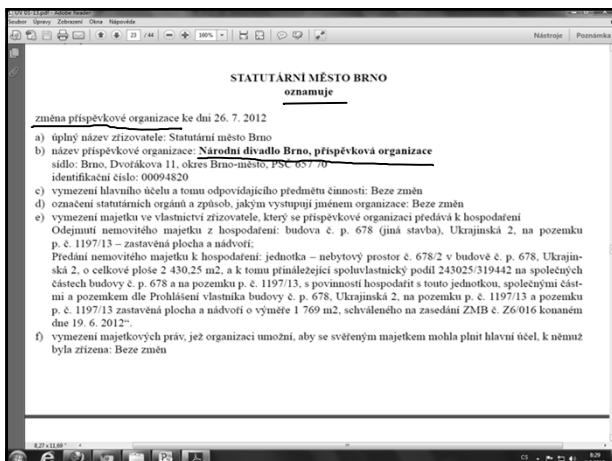
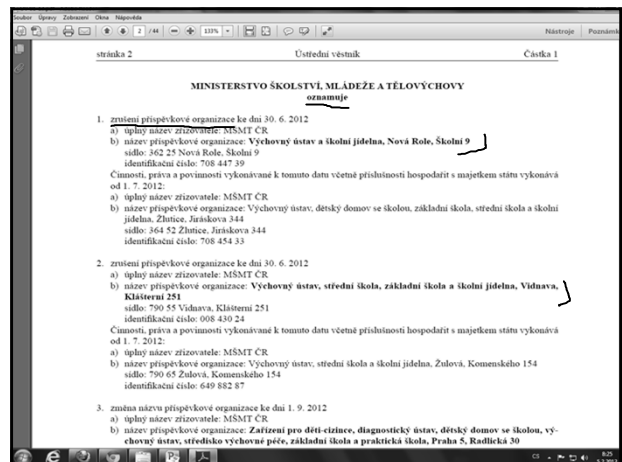
- **Soukromoprávní**
*např. náboženské
či obchodní společnosti,
nadace, politické strany*
- **Veřejnoprávní**
*např. státní aj. veřejné
fondy, státní podniky
(veřejné podniky),
veřejné vysoké školy,
[veřejné výzkumné
instituce (veřejné
ústavy)], [příspěvkové
organizace (veřejné
ústavy)]*

32

HLEDISKA PRÁVNÍHO TŘÍDĚNÍ

1. **Osoba zakladatele (zřizovatele):**
 - a. soukromá, *např. člověk nebo spolek*
 - b. veřejná, *např. stát, kraj, obec*
2. **Právní povaha zakladatelského právního jednání:**
 - a. soukromoprávní, *např. soukromoprávní smlouva*
 - b. veřejnoprávní, *např. zákon či rozhodnutí orgánu veřejné moci*

33

Výpis z obchodního rejstříku
 Budějovický Budvar, národní podnik, Budweiser Budvar, National Corporation, Budweiser Budvar, Entreprise Nationale, AV 325 vedená u Krajského soudu v Českých Budějovicích

← Zpět na výsledky hledání

Datum zápisu: 1. února 1967

Spisová značka: AV 325 vedená u Krajského soudu v Českých Budějovicích

Obchodní firma: Budějovický Budvar, národní podnik, Budweiser Budvar, National Corporation, Budweiser Budvar, Entreprise Nationale

Sídlo: České Budějovice, Karolíny Světlé 4, PSČ 370 21

Identifikační číslo: 005 14 152

Právní forma: Národní podnik

Předmět podnikání: Výroba piva a sladu
 Hostinská činnost
 Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona

Silniční motorová doprava - nákladní vnitrostátní provozovaná vozidly o největší povolené hmotnosti včetně, - nákladní vnitrostátní provozovaná vozidly o největší povolené hmotnosti nad 3,5 tuny, - nákladní mezinárodní provozovaná vozidly o největší povolené hmotnosti do 3,5 tuny včetně, - nákladní mezinárodní provozovaná vozidly o největší povolené hmotnosti nad 3,5 tuny

Statutární orgán: Ředitel národního podniku

PRÁVNICKÉ OSOBY VEŘEJNÉHO PRÁVA DLE O. Z.

- **Zásada slučitelnosti** s o. z.
 - právnické osoby veřejného práva, *např. kraje a obce, ČAK*, podléhají zřizovacím zákonům, *kupř. obec. zřiz.*
 - použití o. z. **jen tehdy**, slučuje-li se to s jejich povahou, *např. povinnost péče řádného hospodáře dle o. z., kupř. i člena krajského nebo obecního zastupitelstva či člena představenstva ČAK*

38

STÁT

1. svrchovaný vrchnostenský útvar veřejné moci ve věcech veřejnoprávních, *např. daňových*
2. právnická osoba ve věcech soukromoprávních

- **Organizační složky ČR, např.:**

- Česká republika – Nejvyšší soud
- Česká republika – Ministerstvo vnitra
- Česká republika – Akademie věd ČR
- Česká republika – Policie ČR

z. č. 219/00 Sb., o majetku ČR a jejím vystup. v práv. vztazích

39

VEŘEJNÉ PRÁVO

- **Právně nesamostatné útvary veřejného práva:**

1. organizační složky státu
2. organizační složky krajů
3. organizační složky obcí
např. obecní policie, obecní knihovna

40

TŘÍDĚNÍ SOUKROMOPRÁVNÍCH PRÁVNICKÝCH OSOB ⇌

- **Společenství osob**

(korporace)
(korporativní osoby)
universitas personum

corporate law
právo společností

- **Společenství statků** (majetku)

(fundace)
(fondové osoby)
universitas bonorum

foundation law

41

- **Osobní i majetková složka**

(ústavy za účelem užitečné činnosti)
institutes, Anstalten

42

1. Korporace:

i. civilní

*např. spolky, náboženské společnosti,
společenství vlastníků jednotek*

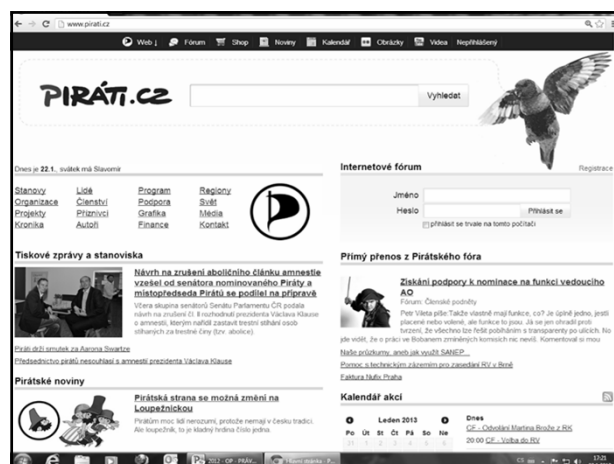
ii. obchodní

a. s., s. r. o., k. s., v. o. s., družstva

2. Fundace (fondy), viz nadace, nadační fondy

3. Ústavy, viz z. ú., školské právnické osoby, resortní apod. zdravotní pojišťovny, zbylé o. p. „S.“

43

SOUKROMÉ PRÁVO PRÁVNICKÝCH OSOB

• Základní třídění části právního řádu:

1. právo korporační

*např. právo spolkové, právo obchodních
společností, právo družstevní, právo církví
a náboženských společností*

2. právo fundační (fondové, „nadační“)

právo nadační a právo nadačních fondů

3. právo ústavů

např. právo školských právnických osob

45

EVROPSKÉ PRÁVNICKÉ OSOBY SOUKROMÉHO PRÁVA

• Evropské korporace (EU):

1. evropská společnost

a holdingová evropská společnost

2. evropské družstvo

3. evropské hospodářské zájmové sdružení

4. evropské seskupení pro územní spolupráci

nař.

47

ZDROJE

• Hard law

1. mezinárodní smlouvy

2. nařízení EU ↕

3. obecná úprava v o. z.

4. zvláštní úprava v o. z. s předností před obecnou viz spolky, nadace, nadační fondy, ústavy, společenství vlastníků jednotek

5. zvláštní úprava v jiných zákonech s předností před o. z., např. zák. o obchodních korporacích, zák. o svobodě nábož. vyzn. a post. církví a nábož. společ.

48

- *Soft law, např.:*
- 1. doporučení Výboru ministrů Rady Evropy členským státům o právním postavení jiných než státních organizací v Evropě, CM/Rec(2007)14

49

PRÁVNICKÉ OSOBY UPRÁVENÉ O. Z.

1. **Korporace:**

- spolky vč. pobočných spolků
- společenství vlastníků jednotek
- odborové organizace vč. pobočných organizací
- organizace zaměstnavatelů vč. pobočných organizací

2. **Fundace:**

- nadace
- nadační fondy

3. **Ústavy:**

- ústavy

50

Ročník 2012

SBÍRKA ZÁKONŮ
ČESKÁ REPUBLIKA

Číslo 82

Revizní den 22. března 2012

Cena Kč 300,-

OBČAN

Právní ústavní zákon

51

SOUKROMOPRÁVNÍ ZPŮSOBY USTAVENÍ

1. **Zakladatelské právní jednání:**

- přijetí stanov, viz z. s.
- jiná smlouva, viz *společenská smlouva*
- zakladatelská listina 1 zakladatele

2. **rozhodnutím** orgánu veřejné moci [srv. *státní příspěvkovou organizaci*]

3. **jinak** dle zákona, např. *pořízení pro případ smrti, viz nadace, nadační fond či ústav závětí, dědickou smlouvou nebo dovětkem, mortis causa*

52

2. ČÁST

POJMOVÉ ZNAKY PRÁVNICKÉ OSOBY

53

POJMOVÉ ZNAKY

- účel
- pojmenování (název)
- sídlo
- zástupčí oprávnění
- vnitřní poměry (alespoň statutární orgán)
 - × předmět činnosti
(zásada neomezené právní osobnosti
a neomezeného zákonného zastoupení)
 - × IČO
 - × DIČ

54

1. ÚČEL USTAVENÍ

1. **soukromý zájem**, *kupř. lyžařský členů klubu lyžařů nebo výdělečný společníků s. r. o.*
 2. **veřejný zájem**, *např. na odpadovém hospodářství dobrovolného svazku obcí*
 3. **účel při splnění zvláštních podmínek**
např. účel vysoké školy podle zák. o vys. šk.
- I. podnikatelský, *např. a. s.*
 - II. jiný nežli podnikatelský (nonprofitní)
např. z. s., nadace, z. ú., společenství vlastníků jednotek, ev. a. s., s. r. o., družstvo ⁵⁵

- a. **vyznávání** náboženské víry
 - b. **vzájemně podpůrný**, viz *družstvo*
 - c. **jiný než** výdělečný (**neziskový**), nonprofitní
srv. nestátní neziskové organizace,
Radu vlády pro nestátní neziskové organizace
- i. trvalý (na všechny časy)
 - ii. dočasný, *např. k uspořádání výroční výstavy*

56

ZAKÁZANÉ PRÁVNICKÉ OSOBY

• Zákaz ustavení za účelem:

1. porušení práva
2. dosažení cíle nezákonným způsobem

• Zakázané účely, *např.:*

- a. popření nebo omezení práv jiných
pro smýšlení, vyznání, sociální postavení
- b. rozněcování nenávisti a nesnášenlivosti,
podpora násilí
- c. řízení orgánu veřejné moci nebo výkonu
veřejné moci bez zákona

57

- d. ozbrojené nebo s ozbrojenými složkami

- ✗ zákon
- ✗ podnikání se zbraněmi
- ✗ sportovní nebo kulturní účely zbraní
např. klub historického šermu
- ✗ myslivost, viz *honební společenstvo*

58

2. NÁZEV

1. **rozdílovací způsobilost** (odlišení jedné osoby od jiné) ✗ **zaměnitelnost**
viz zeměpisné či místní (lokalizační) údaje jako „u“, „nad“, např. Ústí nad Labem a Ústí nad Orlicí, nebo „Česká“ a „Moravská“
2. **pravdivost** (zákaz klamavosti)
3. **uvedení právní formy**, *např. dodatek z. s., s. r. o., a. s.*
4. přípustnost obsazení **jména člověka**
se **zvláštním** vztahem, *např. zakladatele, společníka nebo člena*

59

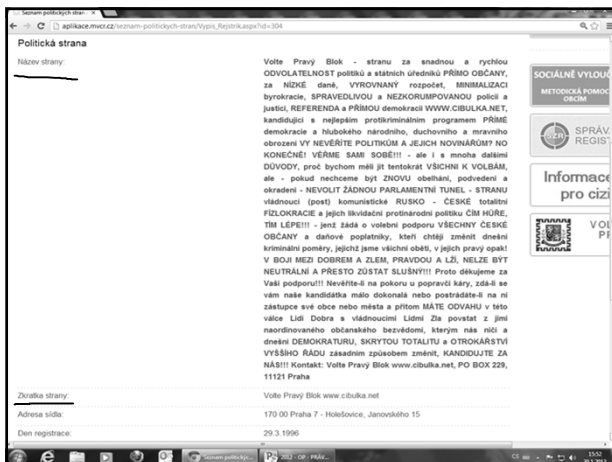
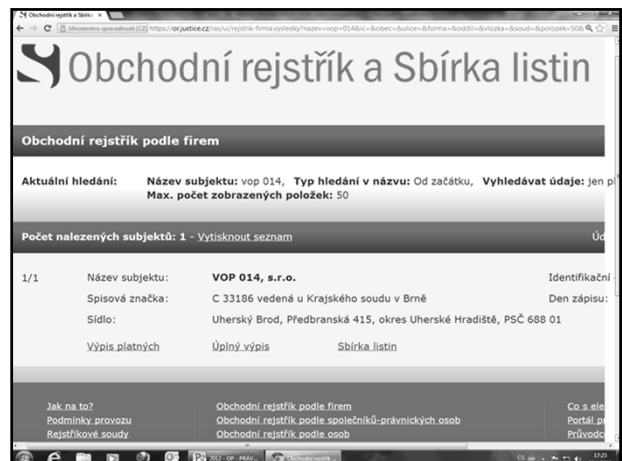
5. obsahová volnost (i fantazijní)

- ✗ povinné vystižení předmětu činnosti
či jména společníka, viz *„investiční společnost“* nebo *„penzijní společnost“*
- ✗ legálně **vyhrazená** slova: *„banka“, „spořitelna“* vč. *odvozenin a překladů,*
vyjma odlišné souvislosti, „vysoká škola“
či *„univerzita“* vč. *odvozenin,*
např. „vysokoškolský svaz“, „univerzitní klub“, „červený kříž“ nebo *„ženevský kříž“* ⁶⁰

Z DĚJIN

- **Československo**
- z. č. 267/20 Sb. z. a n., o odstranění nevhodných názvů, *např. názvů společností i výrobků aj., kupř. upomínajících na státoprávní poměry před 28. 10. 1918*
- výnos zem. nár. výb. v Praze z 14. 7. 1945 o odstranění názvů upomínajících na poměry z doby okupace ze stanov spolků zřízených podle zák. č. 134/1867 ř. z. o právu spolčovacím

61

DODATKY V NÁZVECH

- **Druhy dodatků:**
 - a. stav likvidace, *viz „v likvidaci“*
 - b. právní forma, *např. z. ú.*
 - c. stav veřejné prospěšnosti
 - d. jiný, *např. nástupnický, koncernový, místní (lokalizační) aj. zeměpisný*

64

- **Příznačný prvek** názvu **jiné** právnické osoby
 - vzájemný vztah
např. mateřské, dceřiné nebo sesterské obchodní společnosti, hlavní a pobočný spolek, svaz spolků
 - srv. koncernový dodatek*
 - **objektivně dostatečná rozlišitelnost**
- **Odvolatelný souhlas** dotčené právnické osoby s použitím příznačného prvku v cizím názvu

65

zrušení úřední matriky názvů obcí v CS

- ✗ **jedinečné názvy katastrálních území** vyhláškou

66

3. SÍDLO

- **Formální sídlo** (zapsané, ev. evidované)
- **Skutečné sídlo**
 - dovolání se **skutečného** sídla namísto **zapsaného**, *např. při plnění dluhu dlužníkem*
 - nemožnost námitky **skutečného** sídla při dovolání se **zapsaného**
- **Formální sídlo i v bytě:**
 - při **nenarušení klidu a pořádku** v domě *viz skutečné sídlo s činnostmi*
- **Přemístění sídla** z nebo do zahraničí

68

✕ ADRESA

- = jen označení sídla
- = jen označení jiného místa než sídla
např. poštovní (korespondeční) adresa poštovní příhrádky u poskytovatele poštovních služeb
- **Zakladatelské právní jednání**, *např. stanovy*,
kupř. sídlo Praha 1 nebo Brno, bez adresy
 - ✕ adresa ve veřejném rejstříku

69

4. ZÁSTUPČÍ OPRAVNĚNÍ

- **Povinnost dát najevo oprávnění jednat** **za** právnickou osobu a podepisovat **za** ni
- **Zákonné zastoupení:**
 1. statutární orgán (statutární „zástupce“)
 2. zaměstnanec nebo člen v rozsahu **obvyklém** dle zařazení nebo funkce
např. obchodní manažer, vedoucí prodejny
- **Omezení** zástupčího oprávnění vnitřním předpisem, *např. pracovním řádem*
 - ☞ účinky vůči 3. jen při jeho známosti

70

5. VNITŘNÍ POMĚRY

- *Např.*
vnitřní organizace spolku
- alespoň určení **statutárního orgánu** ☞
- **Bližší úprava vnitřní organizace**
např. ev. statut ústavu

71

☞ ORGÁNY PRÁVNICKÉ OSOBY

1. **individuální** o 1 členu, *např. předseda*
 2. **kolektivní** o více členech se sborovým rozhodováním, *např. kontrolní komise*
- **Legální pravidla rozhodování orgánu**
 - **Vznik funkce člena orgánu:**
 - a. **zvolením**
 - b. **jmenováním**
 - c. **jiným povoláním**, *např. dosažením nejstaršího věku, zasloužením se, střídáním (rotací) podle jmen nebo jiného hlediska, kupř. délky členství*

72

⇐ POVINNOSTI ČLENA ORGÁNU PŘI VÝKONU FUNKCE

1. **nezbytná loajalita** § 159
2. **potřebné znalosti a pečlivost** (péče řádného hospodáře)
 - vyvratitelná **domněnka nedbalosti** při **neschopnosti** péče řádného hospodáře, ač to musel zjistit a nevyvodil pro sebe důsledky
3. **osobní výkon** (✗ možnost zmocnění k hlasování)
4. **podpůrné zákonné ručení** člena orgánu za dluh právnické osoby věřiteli v rozsahu, v jakém člen orgánu nenahradil škodu právnické osobě 73

74

3. ČÁST

VZNIK, PŘEMĚNY A ZÁNİK PRÁVNICKÉ OSOBY A VEŘEJNÉ REJSTŘÍKY

75

PRÁVNĚ TEORETICKÉ MODELY VZNIKU

1. **Svobodný:**
 - a. **zcela volný** (jen dle pojmových znaků plynoucích ze zakladatelského právní jednání bez dalšího) ✗
 - b. **veřejně ohlašovací** (jen pořádkově evidenční)
viz odborové organiz. a organiz. zaměstnavatelů
2. **Veřejno mocensky konstitutivní** (rozhodnutím či jiným úkonem orgánu veřejné moci):
 - a. **soudně zápisný**, *např. nadace, družstva*
 - b. **správně registrační** (zápisný), *např. náboženské společnosti, politická hnutí, honební společenstva*
 - c. **správně povolovací** (koncesní) ✗

76

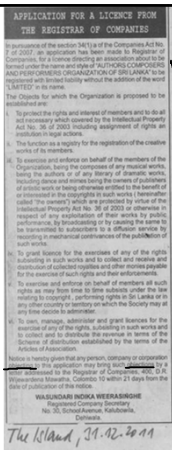
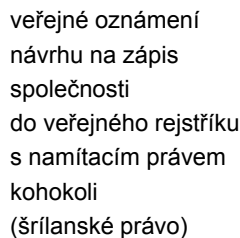
ZÁSADY VZNIKU DLE ČESKÉHO PRÁVA

1. **zásada volnosti** (jen vzetí na vědomí státem)
srv. privátní autonomie, viz odborové organizace a organizace zaměstnavatelů
2. **zásada legality** (zákonem stanovené předpoklady)
 - nárok na vznik při splnění legálních předpokladů
např. nezakázanost určitého účelu
 - posouzení předpokladů soudem či správním úřadem
viz církev a náboženské společnosti (MK)
3. **zásada povolovací** (státní koncese) ☹
 - volné uvážení správního povolení vzniku
viz speciální nebo smíšené obchodní komory (MPO) 77

USTAVENÍ A VZNIK

- **2 fáze:**
- 1. **Soukromoprávní zakladatelské jednání**
např. přijetí stanov aj. uzavření smlouvy
- 2. **Zápis či jiný veřejnoprávní úkon:**
 - **konstitutivní význam** pro civilní status:
 - a. **soudní zápis** do veřejného rejstříku
 - b. **registrace** [či povolení] správním úřadem
 - c. **správní evidence** (vzetí ohlášení na vědomí),
viz odborové organ., organ. zaměstnavatelů

78

- **Soudní (KS):** z. č. 304/13 Sb., o veř. rej. práv. a fyz. osob
- 1. spolkový rejstřík
- 2. nadační rejstřík
- 3. rejstřík ústavů
- 4. rejstřík společenství vlastníků jednotek
- 5. obchodní rejstřík
- 6. [rejstřík obecně prospěšných „společností“]
- veřejné **sbírky listin**
- ev. zápis notářem (podkladový notářský zápis)

[illegible]

Mojly G.C. Zinnai vnykayshy stroyeniya	Stroyeniya 2 i 7-2
Doe issledovaniye	Doe Ing. Zolotov Vynov, ChS, c. 400220000
Zhiznennyye	Zinnai, Na Vynovets 2015, PSC 1401
Zinnai Zhiznennyye	
Vynovetskiy zhiznennyye	201 087 020, K-2
Vynovetskiy zhiznennyye	
Vynovetskiy zhiznennyye	1) Zhiznennyye dno 720, PSC 140120000
Vynovetskiy zhiznennyye	2) Zhiznennyye dno 132, PSC 140120000
Vynovetskiy zhiznennyye	3) Zhiznennyye dno 132, PSC 140120000
Vynovetskiy zhiznennyye	4) Zhiznennyye dno 132, PSC 140120000
Vynovetskiy zhiznennyye	5) Zhiznennyye dno 132, PSC 140120000
Vynovetskiy zhiznennyye	6) Zhiznennyye dno 132, PSC 140120000
Vynovetskiy zhiznennyye	7) Zhiznennyye dno 132, PSC 140120000
Vynovetskiy zhiznennyye	8) Zhiznennyye dno 132, PSC 140120000
Vynovetskiy zhiznennyye	9) Zhiznennyye dno 132, PSC 140120000
Vynovetskiy zhiznennyye	10) Zhiznennyye dno 132, PSC 140120000
Vynovetskiy zhiznennyye	11) Zhiznennyye dno 132, PSC 140120000
Vynovetskiy zhiznennyye	12) Zhiznennyye dno 132, PSC 140120000
Vynovetskiy zhiznennyye	13) Zhiznennyye dno 132, PSC 140120000
Vynovetskiy zhiznennyye	14) Zhiznennyye dno 132, PSC 140120000
Vynovetskiy zhiznennyye	15) Zhiznennyye dno 132, PSC 140120000
Vynovetskiy zhiznennyye	16) Zhiznennyye dno 132, PSC 140120000
Vynovetskiy zhiznennyye	17) Zhiznennyye dno 132, PSC 140120000
Vynovetskiy zhiznennyye	18) Zhiznennyye dno 132, PSC 140120000
Vynovetskiy zhiznennyye	19) Zhiznennyye dno 132, PSC 140120000
Vynovetskiy zhiznennyye	20) Zhiznennyye dno 132, PSC 140120000
Vynovetskiy zhiznennyye	21) Zhiznennyye dno 132, PSC 140120000
Vynovetskiy zhiznennyye	22) Zhiznennyye dno 132, PSC 140120000
Vynovetskiy zhiznennyye	23) Zhiznennyye dno 132, PSC 140120000
Vynovetskiy zhiznennyye	24) Zhiznennyye dno 132, PSC 140120000

- **Správní:** různé zák.
1. církví a náboženských společností (MK)
 2. svazů církví a náboženských společností (MK)
 3. evidovaných právnických osob založených církvemi a náboženskými společnostmi (MK)
 4. politických stran a politických hnutí (MV)
 5. honebních společenstev (OÚ obcí s rozšířenou působností)
 6. školských právnických osob (MŠMT)

7. dobrovolných svazků obcí (KÚ v přenesené působnosti)
8. evropských seskupení pro územní spolupráci sídlem v CZ (MMR)
9. [veřejných výzkumných institucí, v. v. i.] (MŠMT)

85

MINISTERSTVO KULTURY

Stav ke dni: 20.01.2013

Výpis
z Rejstříku registrovaných církví a náboženských společností

Název:	Buddhismus Diamantové cesty linie Karma Kagjü		
Sídlo:	Ulice a číslo: Vítkova 628/36 Obec: Praha 3-Žižkov PSČ: 13000		
IČ:	73634174		
Datum registrace:	08.06.2007	Číslo registrace:	12449/2006-28
Organizace (náboženská společnost):	Název: Rada BDC Sídlo: Vítkova 628/36, Praha 3-Žižkov, 13000		
Členové orgánu:	člen Rady BDC Ing. Roman Vrt člen Rady BDC Jakub Kadlec člen Rady BDC Mgr. Jan Matuška člen Rady BDC MgA. Veronika Černá člen Rady BDC Bc. Pavel Fidler ekonomický ředitel Ing. Michal Popovič		
Způsob jednání:	Jménem BDC je oprávněn jednat ve všech věcech samostatně jak každý člen Rady, tak ekonomický ředitel BDC, s výjimkou právního úkonu, kterým se nakládá s majetkem BDC v hodnotě vyšší než 40 000 Kč, k jehož platnosti se vyžaduje podpis nejméně dvou členů Rady anebo podpis 1 člena Rady spolu s podpisem ekonomického ředitele BDC		

MINISTERSTVO KULTURY

Stav ke dni: 20.01.2013

Výpis
z Rejstříku evidovaných právnických osob

Název:	Obec unitářů v Brně		
Sídlo:	Ulice a číslo: Staňkova 557/18a Obec: Brno, Ponava PSČ: 60200		
IČ:	65340477		
Datum evidence:	07.01.1994	Číslo evidence:	14-001/1994
Statutární orgán:	místopředseda (zastupující předsedu) Ing. Pavel Sedlák předseda správního sboru náboženské obce Jiří Čada		
Způsob jednání:	Předseda jedná samostatně. Místopředseda (zastupující předsedu) jedná samostatně a) zastupuje-li předsedu na základě plné moci, b) není-li funkce předsedy obsazena.		
Zřizovatel:	Náboženská společnost českých unitářů, Karlova 186/8, Praha 1-Staré Město, 11000, IČ 00460524		

MINISTERSTVO KULTURY

Stav ke dni: 20.01.2013

Výpis
z Rejstříku evidovaných právnických osob

Název:	Římskokatolická farnost Brno-Lesná		
Sídlo:	Ulice a číslo: Nezvalova 895/13 Obec: Brno, Lesná PSČ: 63800		
IČ:	73633364		
Datum evidence:	01.01.2005	Číslo evidence:	8/1-07-461/2005-537
Statutární orgán:	1) farář Mgr. Pavel Hověz 2) administrátor Neobsazeno		
Způsob jednání:	Statutární orgán jedná samostatně, není-li dále stanoveno jinak. Statutární orgán se podepisuje tak, že k názvu právnické osoby připojí svůj podpis s vyznačením funkce. K platnosti jednání v režimu mimořádné správy je vždy nezbytný k danému právnímu úkonu souhlas místního ordináře, který je statutárním zástupcem Biskupství brněnského. Tento souhlas se udílí vždy písemně, a to tak, že k vyjádření souhlasu na listině o právním úkonu místní ordinář, který je statutárním zástupcem Biskupství brněnského, připojí svůj podpis s vyznačením funkce a názvu Biskupství brněnského. Souhlas může být udělen i na samostatné listině a dále poslán zanesením zmocněním pro zanesení listiny do		

Seznam politických stran a hnutí

Zpět na výsledky vyhledávání Zpět na vyhledávání

Politické hnutí

Název hnutí: Klíčové hnutí

Zkratka hnutí: KH

Adresa sídla: 120 00 Praha 2, Ječná29

Den registrace: 4.1.2008

Číslo registrace: MV-249-2/VS-2008

Identifikační číslo: 71330426

Statutární orgán a způsob jednání: Předsednictvo, za které jedná předseda nebo místopředseda

História hnutí: Historie

Osoby

předseda: Taťana Fischerová
6.6.1947
Ječná 529/29
120 00 Praha
PSČ: 120 00

místopředseda: Barbora Seifertová
25.11.1962
Staromá 144/17
150 00 Praha 5
PSČ: 150 00

členka: Emília Rozubířková

REJSTŘÍK HONEBNÍHO SPOLEČENSTVA

Název: Honební společenstvo BĚLUŠICE

Sídlo: Bělušice č. 1

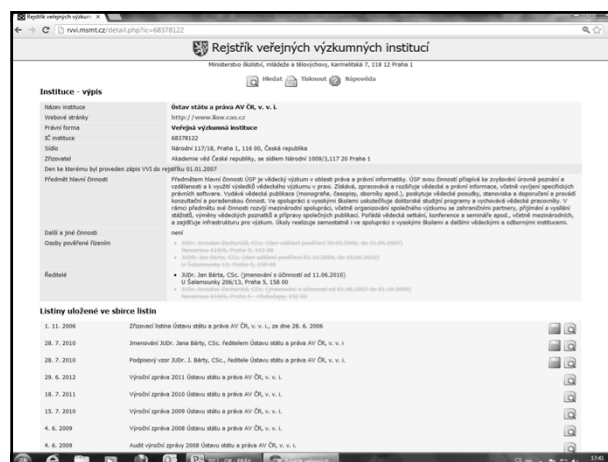
Číslo registrace: 13.1.2003, 1/2003-transformace

IČO: 75014602

Honební starosta: Zdeněk Baňka, Bělušice č.1, PSČ 436 26

Honební místopředseda: Václav Navštíli, Nepomysl čp. 201, PSČ 439 71

Členové honebního výboru: Ing. Jaroslav Matička P. Obrovce 2259, Louny
Tomáš Baňka A.Drábkové 535/5, Praha 4, 149 00

[illegible]

**X VEŘEJNOPRÁVNÍ
STATISTICKÉ REGISTRY**

- **Registr ekonomických subjektů**
pro veřejnoprávní účely statistické
bez právně konstitutivního významu
(**bez** vlivu na civilní status)

z. č. 89/95 Sb., o st. statis. službě

[illegible][illegible][illegible]

✕ VEŘEJNOPRÁVNÍ ZÁKLADNÍ REGISTRY

- **Základní registr právnických osob**, podnikajících fyzických osob a orgánů veřejné moci
- Správa základních registrů
- Údaje ze základních registrů osobě, o níž jsou vedeny

z. č. 111/09 Sb., o zákl. registr.

97

PŘEDBĚŽNÁ PRÁVNICKÁ OSOBA

- **Jednání jménem založené** právnické osoby **před** vznikem
 - oprávnění a zavázání toho, kdo jedná
- **Právo vzniklé právnické osoby převzít účinky** jednání za ni do 3 měsíců od vzniku

☞ **nevyvratitelná domněnka** oprávněnosti a zavázanosti od počátku
např. nájem spolkových místností předspolkem

98

PŘEMĚNY

1. **fúze** vnitrostátní nebo přeshraniční
 - a. sloučení mini 2
 - b. splynutí mini 2
 2. **rozdělení**
 - a. rozštěpení
 - b. rozdělení za současného sloučení
 - c. odštěpení
 - d. spojení více způsobů
 3. **změna právní formy** dle zákona
- **Legální pravidla** přeměn (postupy)

99

ZNEPLATNĚNÍ

- **Soudní prohlášení** vzniklé právnické osoby za neplatnou i **bez návrhu** z důvodu:
 - a. chybění zakladatelského právního jednání
 - b. nenáležitě zakladatelské právní jednání
 - c. odporu zakladatelského právního jednání zákazu právnické osoby
 - d. méně zakladatelů než stanoví zákon
- **Bez účinku** na již nabytá práva a povinnosti (zásada ochrany nabytých práv)

100

ZRUŠENÍ

- **Legální důvody:**
 1. právní jednání
 2. uplynutí doby určité
 3. rozhodnutí orgánu veřejné moci
 4. dosažení účelu ustavení
 5. jiný zákonný důvod
- **Dobrovolné, nebo nucené**

101

SOUDNÍ ZRUŠENÍ PRÁVNICKÉ OSOBY

- **Aktivní legitimace** osvědčitele právního zájmu nebo soud i bez návrhu
- **Zrušovací důvody:**
 1. nezákonná činnost v míře závažným způsobem narušujícím veřejný pořádek
 2. nadále nesplňuje předpoklady pro vznik
 3. nemá statutární orgán schopný usnášení přes 2 roky
 4. jiný dle zákona

102

ZRUŠENÍ A ZÁNİK

- Zpravidla 2 fáze:
- 1. **Soukromoprávní zrušovací jednání**
např. usnesení členské schůze ke dni (...)
- 2. **Výmaz či jiný veřejnoprávní mocenský úkon:**
 - a. výmaz z veřejného rejstříku
 - b. zrušení registrace správním úřadem

103

- **2 druhy zániku:**
 1. **s** likvidací **bez** právního nástupce
 2. **bez** likvidace **s** právním nástupcem, nabývajícím celé jmění (aktiva **a** pasiva)

104

LIKVIDACE

- **Účel:**
 - a. vypořádání majetku (likvidační podstata)
 - b. vyrovnání dluhů
 - c. naložení s likvidačním zůstatkem (čistým majetkovým zůstatkem)
- **Soukromoprávně významný osobní stav** (omezení činnosti)
- **Jmenování likvidátora** či **likvidátorů**
- **Legální likvidační pravidla** (postup)

105

- likvidační podstata
 - dluhy
 - likvidační zůstatek
- **Obnovení zaniklé** právnické osoby při zjištění jejího neznámého majetku či jiného zájmu hodného ochrany

106

NALOŽENÍ S LIKVIDAČNÍM ZŮSTATKEM

1. **Volné** podle svobodné vůle zrušené právnické osoby (ve prospěch **kohokoli**), privátní autonomie, *např. dle stanov spolku*
podpůrně dle legálního pravidla, *např. spolky*
2. **Vázané** (příkázané) zákonem (omezené naložení), viz *círky a náboženské společnosti, jejich právnické osoby a svazy* ☹

z. o církv. a nábož. společ. č. 3/02 Sb.

107

4. ČÁST

CIVILNÍ STATUS VEŘEJNÉ PROSPĚŠNOSTI

108

VEŘEJNÁ PROSPĚŠNOST

- **Pojmové znaky právnické osoby jako veřejně prospěšné** (osobní stav – civilní status):
- 1. **vlastní činností** přispívání k dosahování **obecného blaha**, např. *vzdělanosti, průhlednosti veřejné správy*, (poslání jako trvalá či alespoň dlouhodobá **vlastnost** právnické osoby)
- 2. shoda přispívání s účelem založení, např. *dle stanov*
- 3. podstatný rozhodný vliv jen bezúhonní
- 4. poctivost zdrojů nabytého majetku
- 5. hospodárné využívání jmění k veřejně prospěšnému účelu
- **Skutečnost a věcný obsah** ✕ **právní forma**

109

- **Právo na zápis** statusu (osobního stavu) veřejné prospěšnosti do veřejného rejstříku
- **Právo používat v názvu**, že právnická osoba je veřejně prospěšná (nehmotná výhoda)
- **Daňové, poplatkové a dotační výhody**
- **Vzdání se statusu**
- **Soudní odnětí**
- **Zánik statusu** výmazem z veřejného rejstříku

110

nepřijatý vl. návrh zákona o statusu veřejné prospěšnosti (2013) při rekodifikaci soukromého práva

111

- **Veřejně prospěšný poplatník** daně z příjmů a silniční daně
- = hlavní činností **není podnikání**

113

EXKURS O DOBROVOLNICKÉ SLUŽBĚ

- **Soukromá dobrovolnická služba bez nároku** na odměnu (zdarma), (typový závazek):
 - a. krátkodobá
 - b. dlouhodobá
 - ✕ činnost v **osobním zájmu**, podnikání aj. výdělečná činnost, pracovní apod. činnost
- **Člověk** dobrovolník
- **Vysílající organizace** akreditovaná MV
 - ☞ smlouva o výkonu dobrovolnické služby
- **Přijímající organizace** z. č. 198/02 Sb.

5. ČÁST

OBECNĚ O KORPORACÍCH (OBECNÉ PRÁVO SPOLEČNOSTÍ)

116

Z DĚJIN

- **Římské právo**
collegium ➡ spolek
corpus = samostatná podstata

 X
societas ➡ společnost bez právní osobnosti

117

- ABGB z 1811 (čs. o. z. o.):
 § 26 morální osoby korporální

118

POVAHA

- **Společenství osob** (lidí nebo právnických osob)
- **Zvláštní zákonná minima**, např. 3 u spolku
- **Právní smyšlenka (fikce) korporace**
 u legálně přípustné jednočlenné (unipersonální) korporace, viz a. s., s. r. o.
- **Civilní status** (osobní stav)
 ➡ **závazek**, např. *zakladatelský ze stanov (smlouvy)*

119

OBECNÝ ČLENSKÝ ZÁVAZEK

- **Druh soukromoprávního závazku**
- **Vznik závazku přijetím členství**
- **Obecným obsahem relativní práva** (pohledávky na plnění majetkové povahy) **a povinnosti** stran:
 1. právo člena na právně rovné zacházení
 2. právo člena na šetření členských práv a oprávněných zájmů
 3. povinnost čestného chování vůči korporaci
 4. povinnost dodržovat vnitřní řád, např. *volební srv. též další majetková práva např. u obchodních korporací*

120

ZNEUŽITÍ ČLENSKÉHO PRÁVA

- **Zneužití hlasovacího** členského práva k újmě **celku** (korporace)
- **Soudní ochrana korporace** před zneužitím členského práva
 - ☞ **nepřihlížení k hlasu**
- **Zánik práva** na ochranu korporace po 3 měsících

121

MAJETKOVÁ HODNOTA ÚČASTI V KORPORACI

- **Podíl** (majetková hodnota peněžně vyjadřitelná) (věc nehmotná):
 - a. **účást** v korporaci, *např. 10% nebo 1/2*
 - b. **práva a povinnosti** z účasti
- **Druhy podílů**, a to na:
 1. zisku
 2. vypořádání zaniklé účasti (vypořádací podíl)
 3. likvidačním zůstatku zaniklé korporace
- **Právo na náhradu škody** na znehodnocené účasti

122

DRUHY ČESKÝCH CIVILNÍCH KORPORACÍ

1. spolky vč. pobočných spolků (filiálek)
2. církve a náboženské společnosti vč. evidovaných korporečních, *např. řeholních*, právnických osob jimi založených
3. svazy církví a náboženských společností
4. odborové organizace vč. mezinárodních a organizace zaměstnavatelů, vč. pobočných organizací
5. politické strany a politická hnutí

123

6. společenství vlastníků jednotek
7. honební společenstva
8. speciální nebo smíšené obchodní komory k hospodářskému styku se zahraničím
9. dobrovolné svazky obcí
10. právnícké osoby ke spolupráci krajů s územními samosprávnými celky jiných států
11. evropská seskupení pro územní spolupráci sídlem v CZ

124

☞ ZBYLÉ CIVILNÍ KORPORACE

Na spolky ev. **nepřeměnné** zbylé korporace (nově **nevznikající**) a řídící se starými předpisy:

12. zájmová sdružení právnických osob
13. sdružení jako právnícké osoby k mezinárodnímu obchodu

Jiné zbylé korporace (nově **nevznikající**) a řídící se starými předpisy:

14. sdružení rodičů a přátel školy

125

Stanovy svazku obcí Sdružení obcí Toulovcovy Maštale podle § 50 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích	
I. Název a sídla členů svazku obcí	
Obec Budislav, Adresa: Budislav, 569 65 Budislav	zastoupená starostou Františkem Opletalem IČO : 00276511
Obec Bor u Skutče Adresa: Bor u Skutče, 539 44 Proseč	zastoupená starostou Vladimírem Drahošem IČO : 00496987
Obec Hluboká Adresa: Hluboká, 539 73 Skuteč	zastoupená starostou Václavem Tmějem IČO : 00654639
Obec Jarošov Adresa : Jarošov, 569 66 Jarošov	zastoupená starostou Václavem Nádvorníkem IČO : 00276766
Obec Leština Adresa: Leština, 539 44 Proseč	zastoupená starostou Miloslavem Švecem IČO : 00270369
Obec Nová Ves u Jarošova, Adresa : Nová Ves, 569 66 Jarošov	zastoupená starostou Josefem Holomkem IČO : 00579599
Obec Nové Hradky, Adresa : Nové Hradky, 539 45 Nové Hradky	zastoupená starostou Vladimírem Makešem IČO : 00270598

Výpis z obchodního rejstříku Obchodní komora česko - lucemburská, A 21732 vedená u Městského soudu v Praze	
« Zpět na výsledky hledání »	
Datum zápisu:	15. září 1997
Spisová značka:	A 21732 vedená u Městského soudu v Praze
Obchodní firma:	Obchodní komora česko - lucemburská
Sídlo:	Praha 10, Petrohradská 34
Identifikační číslo:	251 46 106
Právní forma:	Komora
Předmět podnikání:	zprostředkovatelská činnost v oblasti rozvíjení obchodních vztahů mezi Lucemburskem a Českou republikou vytváření prostředí k setkání a výměnám mezi českými a lucemburskými podniky, výměna informací, jakož i pořádání akcí a programů s tím souvisejících
Způsob jednání:	Jmenné obchodní komory jedná a podepisuje prezident samostatně v plném rozsahu, včetně samostatného podpisového práva s tím, že za obchodní komoru podepisuje tak, že k tištěnému nebo psanému

Výpis z obchodního rejstříku Sdružení československých mezinárodních automobilových dopravců (ČESMAD), BXXXVI 47 v Městském soudu v Praze	
« Zpět na výsledky hledání »	
Datum zápisu:	1. března 1966
Spisová značka:	BXXXVI 47 vedená u Městského soudu v Praze
Obchodní firma:	Sdružení československých mezinárodních automobilových dopravců (ČESMAD)
Sídlo:	Praha 2-Vinohrady, Perucká 5
Identifikační číslo:	002 13 616
Právní forma:	Podnik nebo hospodářské zařízení sdružení
Předmět podnikání:	A. V oblasti mezinárodní silniční dopravy 1. Zastupovat členské podniky provozující mezinárodní silniční dopravu v mezinárodních organizacích a institucích, které sdružují automobilové dopravce a spedity, a vykonávat práva a povinnosti z toho vyplývající. 2. Shromažďovat a zprostředkovávat informace o vývoji mezinárodní silniční dopravy a jejích potřebách

Městská část Praha 8 Úřad městské části oblastně - správní odbor Pracoviště: U Motorek 6, 180 49 Praha 8 - Libeň	
Č.j.: OSO00091/1402 Reg.č.: 1595 Výřez: Mgr. Václav, tel. 22805044	V Praze dne 5.3.2001
Rozhodnutí	
Občanská - správní odbor Úřadu městské části Praha 8 rozhodl dne 5.3.2001 v řízení podle zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů, takto: Ve smyslu § 204 občanského zákoníku se provází z m. a n. a v registru cílových sdružení sdružení - Česká protipirátská unie sídlo : Pobytelní 22, 186 00 Praha 8 předseda sdružení: a) sdružuje osobní práva a práva práva a správních zájmů, dle Ústavy, Ústavy, ústavního zákona a evropských zákonů, které se dotýkají zájmů občanského práva k veřejným formám silniční a silniční, audiovizuálních děl a vývoje v 1990 letech. b) sdružuje a poskytuje v oblasti normativní ve věcech vývoje, ústavy a silniční audiovizuálních děl na území České republiky. c) v případě posuzování autorizací práv je ústava sdružení v souladu s požadavky dle poskytnutých informací a poskytnutých informací, včetně zápisů technické stránky posuzování zájmových zájmů občanského práva, a jiných informací, na které má sdružení právo, sdružuje a poskytuje dle Ústavy občanského práva.	

DRUHY ČESKÝCH OBCHODNÍCH APOD. KORPORACÍ ➡

1. obchodní společnosti:

- veřejná obchodní společnost
- komanditní společnost
- komanditní společnost na investiční listy
- společnost s ručením omezeným
- akciová společnost
- akciová společnost s proměnným základním kapitálem
- evropská společnost
- evropské hospodářské zájmové sdružení³¹

2. družstva:

- družstvo
- evropská družstevní společnost

z. obch. korpor. č. 90/12 Sb., z. č. 240/13 Sb., o inv. spol. a inv. f.

3. korporace podobné obchodním:

- komoditní burza

z. č. 229/92 Sb., o komod. burzách

VLASTNICKÁ SPOLEČENSTVÍ JAKO PRÁVNICKÉ OSOBY

- **Třída civilních korporací**
 - ✓ společenství majetku a práv
 - ✓ účelem správa majetku či výkon práva myslivosti
- 1. **společenství vlastníků jednotek**
 - členem vlastník jednotky
- 2. **honební společenstvo**
 - členem vlastník souvislého honebního pozemku
- **Zákonné ručení členů** za dluhy společenství
 - ✗ singulární společnosti po zrušení poddanství bez právní osobnosti

133

PŘÍKLAD ZAHRANIČNÍ CIVILNÍ KORPORACE

- **Slovensko**
 - pozemková spoločensva*
 - pozem. spol., p. s.
 - např. lesní a pastvinné společenství*
 - vlastníků podílů společné nemovitosti*
- **Uhry** (z dějin)
 - urbaniální obce (urbariáty), kuriální komposesoráty, osadnické poměry
 - srv. singulariáty (singulární společnosti)*

134

- **Slovensko**
 - združenie účastníkov pozemkových úprav*

6. ČÁST

SPOLKOVÉ PRÁVO VŠEOBECNĚ

136

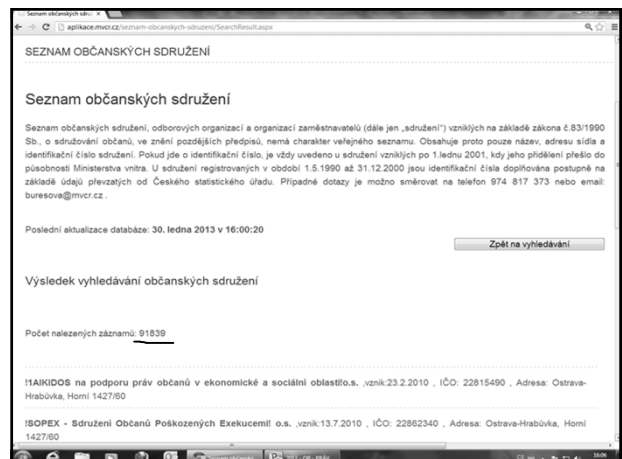
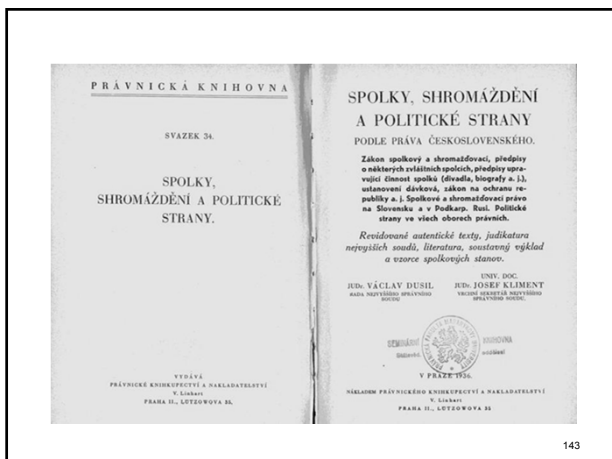
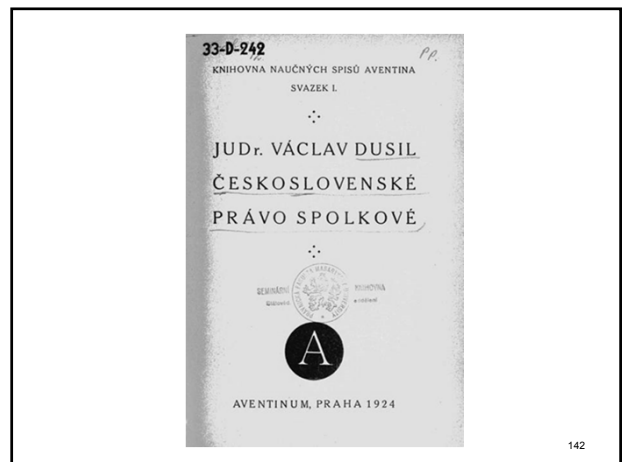
PŘIROZENÝ ZÁKLAD

- **Přirozený objektivní zákon přitažlivosti stejnorodého** *Gesetz der Gleichartigkeit*
 - Law of the Attraction of Homogenous Species*
 - přirozené sdružování se lidí *srv. stejný zájem a lidské vlastnosti*
 - ✗ odpuzování jinorodého
- **Subjektivní přirozené lidské právo spolčovací**
 - (sdružení se s jinými lidmi ve společenství)

137

138

Počet
o. s. vč. odborových organizací a organizací
zaměstnavatelů
dle z. č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů,
ke dni 31. 12. 13:

celkem : 95 382

Zdroj: portál MV

145

ZE SPOLKOVÝCH DĚJIN

- 18. stol. Společnost orby a svobodného umění v Království českém
- 1746 Societas incognitorum eruditorum v Olomouci
- 1796 Gesellschaft Patriotische Kunstfreunde in Böhmem
- 1822 Společnost vlasteneckého musea v Čechách
- 1833 Jednota ke povzbuzení průmyslu v Čechách
- 1846 Prager Bürger-Ressource
- 1850 Spolek dobrovolných hasičů v Reichstadtu (dnes Zákupcech)
- 1861 Zpěvácký spolek Hlahol v Praze
- 1862 Tělocvičná jednota Pražská
- 1862 Umělecká beseda v Praze
- 1862 Spolek pro volné přednášky z matematiky a fysiky

146

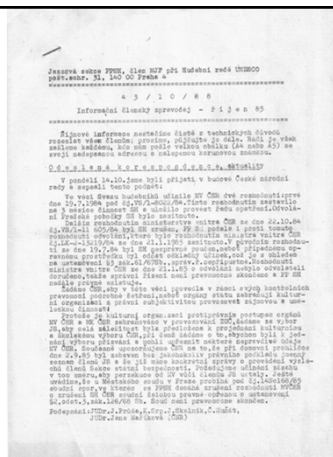

- 1862 Deutsches Casino
- 1864 Jednota právníků v Praze
- 1865 Americký klub dam v Praze
- 1871 Vzájemně se podporující spolek plavců, rybářů a pobřežních Vltavan
- 1874 Vlastenecko-dobročinná obec baráčnická v Kolíně
- 1900 Klub Za starou Prahu
- 1905 Kostnická jednota
- 1969 Svaz hudebníků ČSR, později vč. Jazzové sekce a Sekce mladé hudby
- 1973 Česká hudební společnost, později vč. České jazzové společnosti
- 1979 Český svaz ochránců přírody
- 1989 Artforum
- 1989 Svaz autorů a interpretů

147

148

149

150

ZÁKONODÁRNĚ-POLITICKÝ ÚČEL

- **Výkon** subjektivního ústavního (veřejného) **politického práva** spolčovacího
- **Uplatnění privátní autonomie** (svobody soukromých poměrů)

151

CIVILISTICKÉ POJETÍ SPOLKU

1. **Civilní status osoby právnické** korporační (**právo osobního stavu**, statusové právo)
např. osobní stav zrušení spolku s likvidací nebo bez ní, osobní stav ev. veřejné prospěšnosti
= **donucující** (kogentní) právní normy
2. **Soukromoprávní členský závazek**
např. závazek mezi členem (věřitelem) a spolkem (dlužníkem) obsahující práva (pohledávky na plnění) a povinnosti stran,
= **poddajné** (dispozitivní) právní normy

152

PRÁVNÍ POVAHA SPOLKU

- **Soukromoprávní** povaha spolkového práva
 - spolek = „prototyp“ soukromoprávní korporace, viz o. z.
- **Civilní status** (soukromé právo osobního stavu), *srv. status jiné právnické osoby*
- ✓ **základ** práva společnosti
association law, corporate law
- **Závazkové** (obligační) **právo** (relativní)

153

PRÁVNĚ TEORETICKÝ VÝMĚR SPOLKU

Samosprávný a dobrovolný **svazek** členů za **účelem** naplňování jejich **společného** zájmu.

srv. § 214/1

- **Společný zájem** soukromý nebo veřejný

154

PRÁVNÍ POSTAVENÍ SPOLKU

veřejná obchodní společnost
(právnická osoba)

spolek
(právnická osoba)

společnost (*societas iuris civilis*)
(bez právní osobnosti)

155

Z DĚJIN

- **Rakousko a Rakousko – Uhersko** vč. českých zemí

1843 cís. pravidla pro spolky

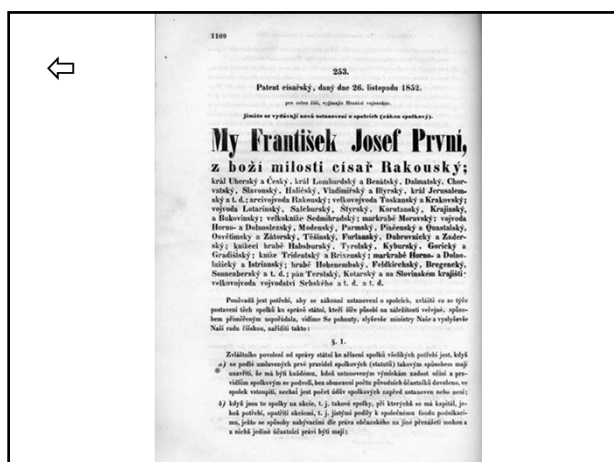
1849 cís. pat. o spolcích a shromažďování se

1852 cís. pat., tzv. starý spolkový zákon

1867 z. o právě spolčovací

1867 zák. z. státní o obecných právech občanů státních

156

- Československo (Česko-Slovensko)

1920 Ústavní listina
1936 z., jímž čs. stát nabývá sbírek Společnosti vlasteneckých přátel umění v Čechách
1939 vl. n. o tvoření zvláštních sdružení, nepodléhajících platným předpisům o sdružování, a o dozoru na ně
1947 z. o organizaci zemědělců republiky Československé

158

1948 školský zákon
1949 vl. nř. o zřizování, organizaci a činnosti sdružení rodičů a přátel školy
1950 vyhl., kterou se vypočítávají právnické osoby, požívající ochrany v exekuci a příslušné dozorcí orgány
1951 z. a vyhl. o dobrovolných organizacích a shromážděních

159

1952 z. o Čs. Červeném kříži a užívání znaku, odznaku a názvu Červeného kříže
1960 školský zákon
1962 z. o myslivosti
1963 z. o rybářství
1964 hospodářský zákoník
1968 z. o některých přechod. opatř. k upev. veř. poř.
1969 z. op. o některých přechod. opatř. nutných k upev. a ochraně veř. poř.
1973 vyhl. o sdružení rodičů a přátel školy
1985 z. o podmínkách činnosti organizací s mezinárodním prvkem v ČSSR

160

1990 z. o sdružování občanů
1990 z. úprava majetkových práv dobrovolných tělovýchovných organizací
1990 z. op. týkající se majetku politických stran, politických hnutí a společenských organizací
1990 ú. z. o navrácení majetku Socialistického svazu mládeže lidu ČSFR
1991 LZPS
1991 z. navrácení majetkových práv znovu vzniklým tělovýchovným organizacím

161

- Česko

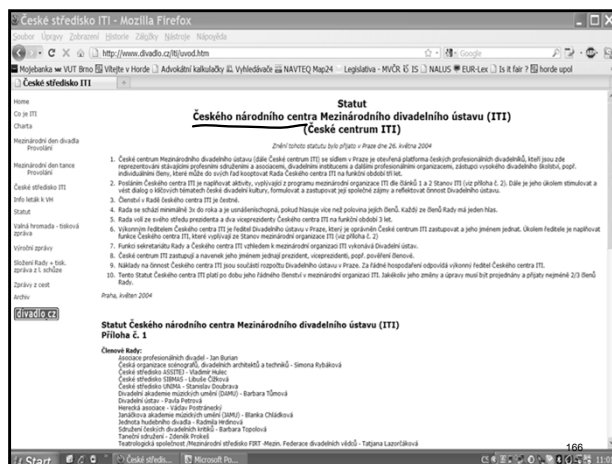
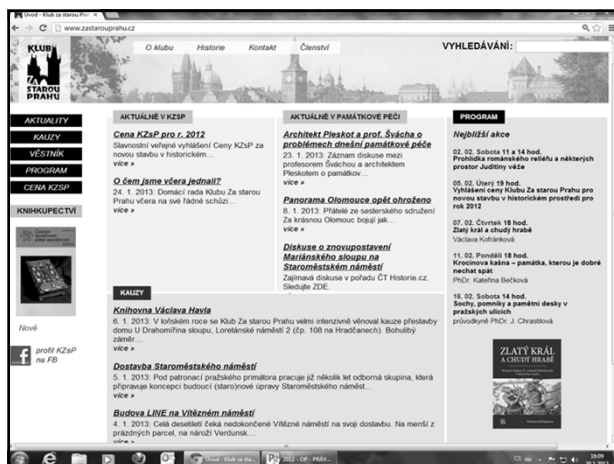
1995 vyhl. o osvobození od správních poplatků
2000 nepřijatý vládní návrh zákona o spolcích
2002 z. úprava přechodu věcí ČR na o. s. v tělovýchově a sportu
2004 z. o správních poplatcích
2012 o. z.
2013 z. o přeměně o. s. na o. p. s.
2013 novela z. o soudních poplatcích
2013 novela z. o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů
2013 z. o veřejných rejstřících práv. a fyz. osob
2013 vyhl. o náležitostech formulářů

162

spolky akciové akciové společnosti
spolky politické politické strany

163

PRAMENY

1. Všeobecná deklarace lidských práv, 1948
2. čl. 11 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, 1950 (č. 209/92 Sb.)
3. čl. 22 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech, 1966 (č. 120/76 Sb.)
4. čl. 15 Úmluvy o právech dítěte, 1989 (č. 104/91 Sb.)
5. čl. 20/1,3 LZPS, 1991 (č. 2/93 Sb.)
6. čl. 12/1 LEP EU, 2000 (č. 111/09 Sb. m. s.)
7. z. č. 126/92 Sb., o ochraně názvu a znaku Červ. kříže a o Čs. červeném kříži
8. o. z.

167

9. z. o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů
10. z. o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob
11. vyhl. o náležitostech formulářů

168

EXKURS NA SLOVENSKO

Zákon č. 83/1990 Zb., o združovaní občanov

169

ZÁSADY SPOLKOVÉHO PRÁVA

1. **spolčení** mini 3 osob ve společném **soukromém** nebo **veřejném** zájmu
2. **nevýdělečný** účel založení, *např. sběratelství, chovatelství či turistika* *nonprofit, not-for-profit*
3. spolková (hlavní) činnost
4. **dobrovolnost** (zásada smluvní, dobrovolný svazek) **×** **nucené svazky**
viz společenství vlastníků jednotek
(spojení členství s vlastnictvím)
viz též veřejnoprávní Českou

170

5. **spolková samospráva** jako **soukromá** správa (ústavní **oddělení**, odluka, spolku od státu)
× veřejná samospráva jako veřejná správa
např. akademická, advokátní, krajská, obecní
6. **bez** zákonného ručení člena za dluhy spolku
× zákonné ručení člena honebního společenstva nebo společenství vlastníků jednotek
7. **osobní účast** (členství), (osobní korporace)
8. **nepřevoditelnost** členství **×** ev. stanovy
9. **bez** vkladové povinnosti (bez členských vkladů)
↓ **×** ev. členské příspěvky (vklady)
10. **bez** základního kapitálu **×** ev. majetek

171

11. **bez** členské úhradové povinnosti u ztráty
× ev. stanovy
12. **bez majetkové účasti** (podílu) člena
× ev. dle stanov podíl vypořádací či na likvidačním zůstatku
13. **omezený rozsah zákonného ručení hlavního** spolku za dluhy pobočného
14. **ochrana hlavní činnosti** omezením vedlejší hospodářské činnosti podpůrností či majetkovou hospodárností (nenechat věc ležet ladem)

172

15. **omezení** použití zisku jen na spolkovou činnost vč. správy spolku (**nerozdělení** zisku členům)
☞ **neziskovost (nevýnosnost)** členství
× rozdělení zisku členům dle podílů
srv. obchodní korporace
16. **soudní ochrana členských práv**
17. **soudní zrušitelnost**

173

SPOLKOVÁ ČINNOST

- a. **hlavní** (soukromě či veřejně zájmová)
např. výchovná, kupř. skautská, lékařská (profesní), živnostenská, hasičská, sběratelská, lyžařská, právně ochranná spotřebitelská, soutěžitelská, patientská, autorská aj., cizinecká, antidiskriminační,
ev. i **bez** přispívání k dosahování **obecného blaha**
ev. veřejná prospěšnost spolku **není** pojmovým znakem spolkové činnosti; *srv. fanklub zpěváka*
- b. **vedlejší** hospodářská vč. podnikání a provozu obchodního závodu, *např. horské chaty s vlekem*

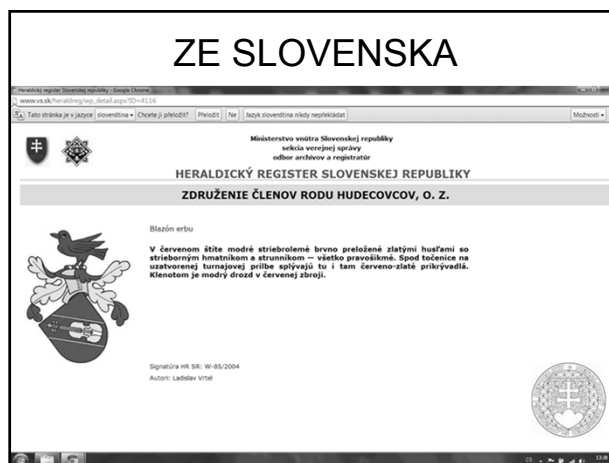
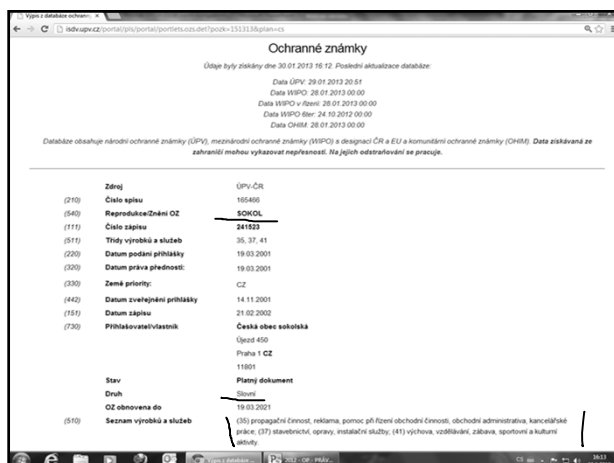
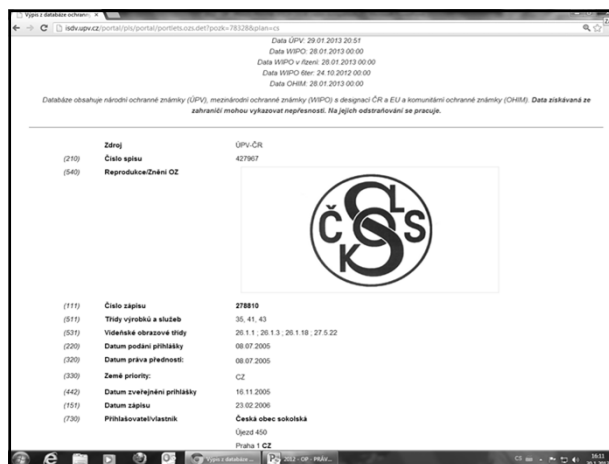
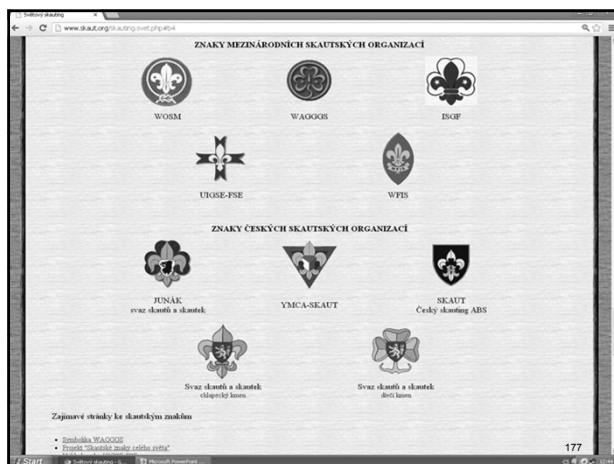
174

SPOLKOVÁ SYMBOLIKA

- *Např.:*
 znak aj. grafická značka (emblém, logo), vlajka, prapor, kroj, heslo, kupř. „Tužme se“ nebo „Bud' připraven“, hymna, např. skautská oslovení, kupř. bratře a sestro, výrazy vč. označení spolkových orgánů, barvy; též obchodní štít aj. obchodní značka vč. Ochranné známky, srv. vedlejší hospodářskou činnost
 = nehmotná věc v právním smyslu **držba věci**
- Smluvní pravidla používání, viz ev. stanovy
- Pouze relativní práva (závazková)
 - ✗ absolutní práva přiznaná zákonem
 např. právo známkové, právo olympijských symbolik

- **Zvláštní ochrana symbolů Českého olympijského výboru, viz emblém, vlajka aj.** →
 - ☞ souhlas k obchodnímu apod. užívání
- **Souběh symbolů ČOV (nezapsaných označení) s ochrannými známkami**
z. č. 60/00 Sb., o ochr. olymp. symbolik

- **Zvláštní ochrana znaku a názvu Červeného kříže**

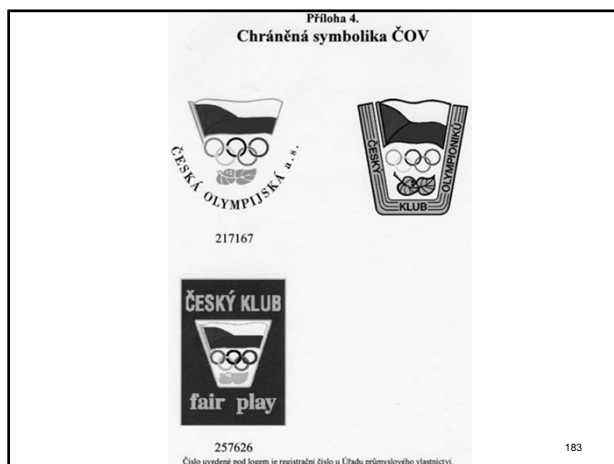
Ženevské úmluvy a protokoly k nim, např. č. 65/54 Sb., č. 168/91 Sb.

z. č. 126/92 Sb., o ochr. znaku a názvu Čer. kříže a o Čs. červeném kříži

181

182

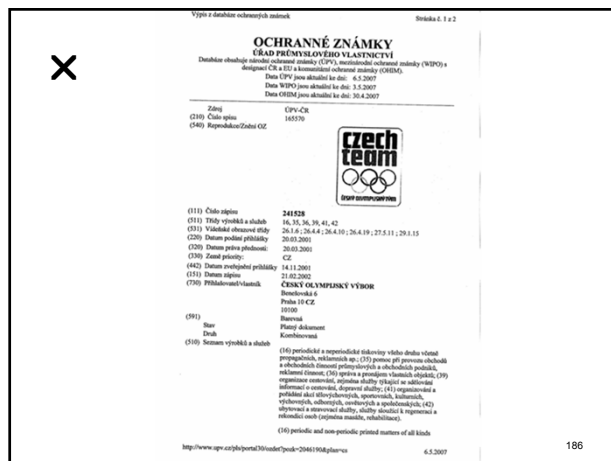
183

184

185

186

⇐ SOUBĚHY OCHRAN SYMBOLIK

- **Přiznáním absolutních majetkových práv:**

1. **právo olympijských symbolik**

2. **právo známkové**

3. **právo průmyslových vzorů**

jen v obchodním styku ✕ spolkový styk

4. **právo autorské, viz slovesné, hudební
nebo výtvarné dílo umělecké**

✕ neobchodní osobní potřeba

- **Nepřímou ochranou před nekalou soutěží**

*viz příznačná označení a vyvolání nebezpečí
záměny či nepoctivé těžení až parazitování
v hospodářské soutěži, či ochranou držby*

- **Založením relativních práv:**

*viz zdržovací povinnost závazková ze smlouvy*₁₈₇

7. ČÁST

VZNIK, PŘEMĚNY A ZÁNİK SPOLKU

188

VZNIK

- **2 fáze:**

1. **Založení soukromoprávním jednáním:**

- a. smlouvou zakladatelů o přijetí stanov
= druhem společenské smlouvy
(přijetím „společenského pravidla“, 1852)

- b. usnesením svolané ustavující schůze
s hlasováním o přijetí stanov
*např. i 1 svolavatel bez dalších zakladatelů
(svolání zájemců)*

2. **Vznik právnické osoby veřejnoprávním
úkonem**

➤ zápis spolku do veřejného rejstříku

189

FIKCE ZÁPISU

- **Zápisná rejstříková lhůta 30 dnů
bezvýsledně**

➤ **bez** rozhodnutí o odmítnutí zápisu

☞ právní **smyšlenka** (fikce) **zápisu**
30. dnem od podání návrhu

190

SPOLEK ⇔ SPOLEČNOST

- **Pokračování spolku v činnosti**

i po odmítnutí zápisu do rejstříku

☞ použití o. z. o společnosti § 2716

(**bez** právní osobnosti)

jen smluvní závazek

✕ osobní stav (status)
právnické osoby

191

PRÁVO OSOBNÍHO STAVU, NEBO ZÁVAZKOVÉ PRÁVO

spolek

(osobní stav, kogentní právní normy)

✕

společnost (podle o. z.)

např. případná společnost (konsorcium)

tichá společnost

(závazek, dispozitivní právní normy)

192

SPOLKOVÝ REJSTŘÍK

1. spolky
2. odborové organizace
3. mezinárodní odborové organizace
4. organizace zaměstnavatelů
5. mezinárodní organizace zaměstnavatelů
6. pobočné spolky a pobočné organizace ↑
7. zahraniční spolky vykonávající činnost v CZ
8. zahraniční pobočné spolky ↑
9. další osoby, stanoví-li tak zákon

193

STANOVY

• Podstatné obsahové náležitosti:

1. **název**, i jen „z. s.“ *srv. něm. nebo švýc. „e. V.“*
2. **sídlo**, *např. Brno, i bez adresy*
3. **účel činnosti**, *např. výletní, poutní, výchovný*
4. **práva a povinnosti členů vůči spolku**, *popř. určení, jak jim budou vznikat, kupř. přiznáním práv nejvyšším orgánem dle zásluh, např. druhy členství, kupř. čestné, právní síla hlasů, srv. hlas rozhodný, či poradní statutární orgán, viz kolektivní, nebo individuální např. vůdce, srv. trenér sportovního klubu*

196

*Základní listina spolku
Výboru, z. s., s. 1. vedená u Městského soudu v Praze
s názvem výboru z. s. pro
sejím výboru pro a pro
členů výboru, z. s. pro
a se statutem výboru z. s. pro
výboru.*

*František Koryb
Městská 10, Blatná*

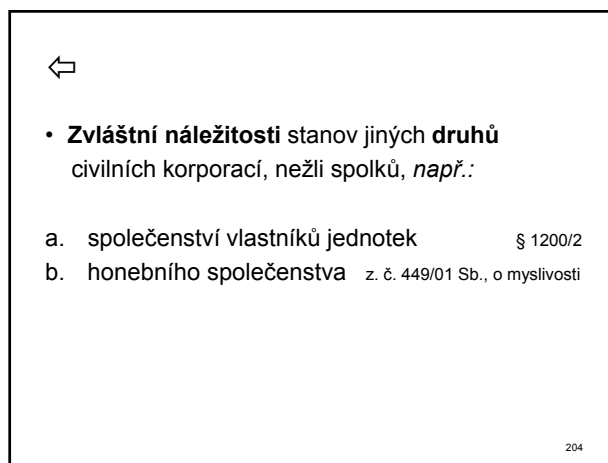
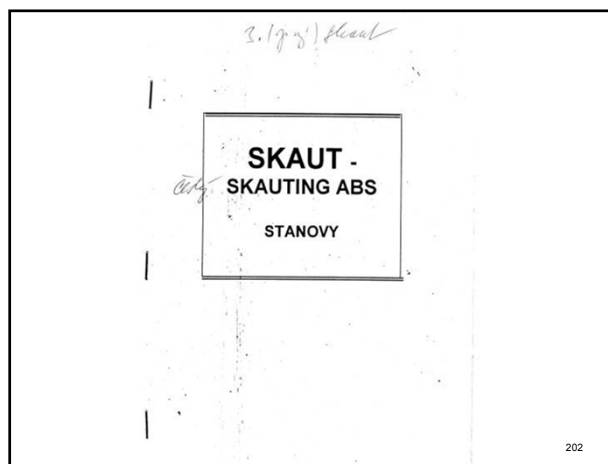
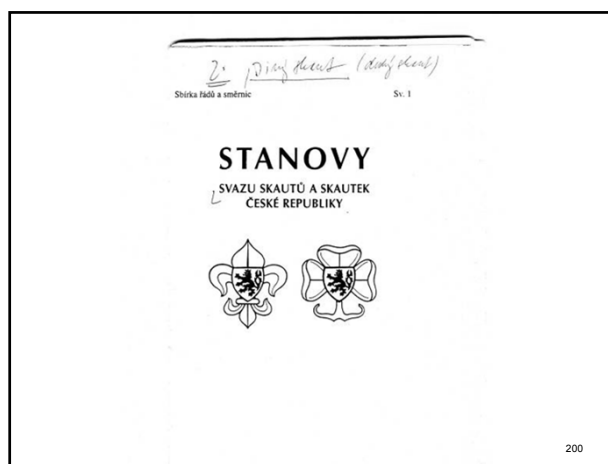
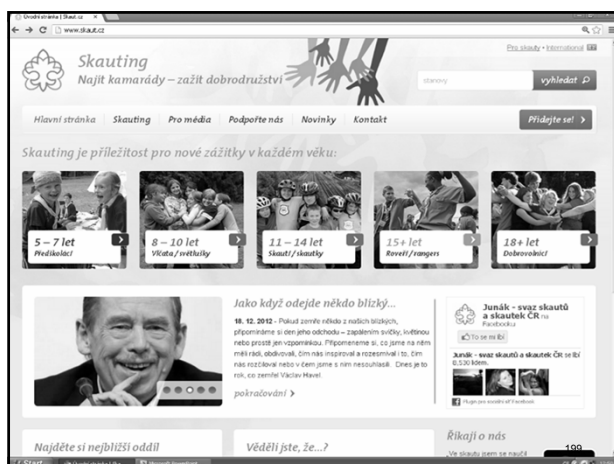
*Jan Dvořák
Čestná 20, Brno*

*Karel Křivánek
Šestná 38, Opava*

VZOR

197

198

NÁZEV

- **Povinný slovní prvek:**
 - „spolek“, *např. Olomoucký okrašlovací spolek*
 - „zapsaný spolek“
 - „z. s.“, *např. Společnost pro spolkové právo, z. s.*

✗ společnost bez právní osobnosti § 2716

- **Povinný svazový slovní prvek** u nového spolku jako **svazu** (unie, federace) spolků
 - svazová povaha spolku, *např. Unie ochotnických spolků, z. s.*

205

HLAVNÍ A POBOČNÝ SPOLEK

- **2 právní osobnosti:**

hlavní spolek

pobočný spolek (filiálka)

- **Právně samostatná** jmění (2 právnické osoby)
- **Zákonné ručení** hlavního spolku za dluhy pobočného v rozsahu dle stanov *např. jen omezeně*

206

PŘEMĚNY SPOLKU

- **Způsoby:**
 1. fúze spolků
 2. rozdělení spolku
- **Legální pravidla přeměn spolku**

207

SOUDNÍ ZRUŠENÍ

- **Zrušení s likvidací** na návrh toho, kdo má oprávněný zájem, nebo i bez návrhu, po soudním **upozornění**
- **Zrušovací důvody:**
 1. zakázaná činnost právnické osoby
 2. rozpor s pravidly činnosti (hlavní a vedlejší hospodářská) či použitím zisku pro hlavní činnost
 3. nucení 3. osoby ke členství, účasti na činnosti nebo k podpoře spolku
 4. bránění vystoupení
- **Obecné zrušovací důvody** u právnické osoby

208

Komunistický svaz mládeže, o. s.,
v. MS v Praze NSS, 7 As 29/2008-104

8. ČÁST

SPOLKOVÉ ČLENSTVÍ (SPOLKOVÝ SVAZEK)

210

RELATIVNÍ PRÁVA ČLENA V SOUSTAVĚ SOUKROMÝCH PRÁV

- **Soukromá subjektivní práva:**

1. **absolutní:** **X**
 - a. osobní **X**
 - b. majetková **X**
2. **relativní** (pohledávky), *např. člena vůči spolku:*
 - a. osobní **X**
 - b. majetková, *ev. právo na vypořádací podíl či podíl na likvidačním zůstatku, právo účastnit se zasedání členské schůze nebo právo na potvrzení a výpis ze seznamu členů*

211

ČLENSKÝ ZÁVAZEK

- **soukromoprávní jednání**, *např. přijetí stanov*
- **Obsahem relativní práva** (pohledávky na plnění) a **povinnosti** stran (člena a spolku)
- **Druh plnění:**
 - a. povahy majetkové **nepeněžitě** vázané na **osobu** člena a bez přechodu členství na nástupce, *např. na dědice*
 - b. [ev. majetkové peněžitě, je-li člen povinen platit členské příspěvky (vklady), ev. jiné]
- **Zásada ochrany slabší strany** (člena)

212

= **zvláštní** druh soukromoprávního závazku

- **Obsahem relativní práva majetkové povahy** (pohledávky) a **povinnosti** (dluhy) člena vůči spolku a naopak, ev. i peněžitě, *např. ev. vkladová povinnost člena, viz ev. členský příspěvek (vklad),*

vázané na:

- a. **osobu** člena a spolku **X** ev. stanovy
- b. **dobu trvání** závazku

213

- **Vznik závazku smlouvou**, *např. o přijetí stanov*
- **Nepřevoditelnost** členství (**nepostupitelnost** pohledávky či dluhu anebo smlouvy) na jinou osobu (**beze změny osoby** věřitele či dlužníka) a bez přechodu na právní nástupce *např. dědice či nástupce právnické osoby*
X stanovy, *např. převod z předka na potomka*

- **Zánik závazku**

214

- **Členské právo** *např.:*

1. účastnit se spolkové činnosti, a tak naplňovat společný zájem
2. účastnit se zasedání členské schůze vč. práva na vysvětlení
3. obracet se na rozhodčí komisi, je-li zřízena
4. na potvrzení s výpisem ze seznamu členů, je-li veden
5. vystoupit ze spolku
zásada nikdo nemůže být nucen setrvávat ve společenství

215

- **Povinnosti člena** k plněním majetkové povahy

1. vázanost stanovami (smlouva zavazuje)
2. vázanost soukromoprávním rozhodnutím spolkových orgánů vyplývajícím ze stanov *např. volební řád právní formou usnesení členské schůze, srv. též obecně zachovávání vnitřního řádu korporace § 212/1*
3. [ev. zaplatit členský příspěvek (členský vklad) vč. ev. zápisného]

216

- ☛ **vázanost** práva a povinnosti **na osobu** člena (věřitele či dlužníka) a na **trvání členství**
 - ☛ nepřevoditelnost
 - ☛ zánik smrtí nebo zánikem člena
 - ✗ stanovy určí převoditelnost členství nebo přechod na právního nástupce

217

VZNIK ČLENSKÉHO ZÁVAZKU

- **Způsoby vzniku závazku:**
 - a. do vzniku** spolku:
 - 1. přijetím stanov zakladateli
 - 2. **nevyvratitelnou domněnkou** přihlášky do spolku zapsáním v listině přítomných na ustavující členské schůzi
 - b. po vzniku** spolku:
 - 1. přijetím za člena
 - 2. jinak dle stanov
- **Rozhodnutí o přijetí za člena** orgánem dle stanov, jinak nejvyšším orgánem

218

ZÁNİK ČLENSKÉHO ZÁVAZKU

- **Zvláštní důvody** zániku členského závazku:
 - 1. **vystoupením**
 - 2. **vyloučením**
 - 3. **jinak** dle stanov či zákona, *např. nezaplacením členského příspěvku ani po výzvě a upozornění na následek*

219

ZÁNİK ČLENSKÉHO ZÁVAZKU VYLOUČENÍM

- **Relativní právo spolku** na vyloučení člena
 - ✗ ev. stanovy se zákazem vyloučení *např. jen zakládajícího člena*
- **Důvody:**
 - a. závažné porušení povinnosti** z členství bez zjednání nápravy, obecně ani po výzvě
 - b. jiný důvod** dle stanov, *např. ztráta vědecké bezúhonnosti člena vědeckého spolku*
- **Legální pravidla vylučování** (postup)

220

PRÁVO VYLOUČENÉ OSOBY NA OCHRANU

- 1. **Spolkově samosprávná ochrana** (soukromá)
 - **právo na vnitřní přezkoumání** rozhodnutí o vyloučení rozhodčí komisí do 15 dnů, je-li, nebo jiným orgánem spolku ev. dle stanov
 - **důvody zrušení** rozhodnutí o vyloučení:
 - ✗ zákonu
 - ✗ stanovám
 - ✗ jiný odůvodněný případ

221

- 2. **Soudní ochrana** veřejnou mocí (veřejná)
 - žaloba k OS o **určení neplatnosti** vyloučení
 - **propadná** lhůta 3 měsíce od doručení, podpůrně od dozvědění se
 - max 1 rok od zapsání vyloučení do seznamu členů vedeného ev. dle stanov

222

9. ČÁST

VNITŘNÍ ORGANIZACE SPOLKU (VNITŘNÍ SOUKROMOPRÁVNÍ POMĚRY)

223

DRUHY SAMOSPRÁVY

1. soukromá

např. spolková či náboženská

2. veřejná

*např. územní, krajská a obecní,
akademická, advokátní*

✗ státní správa

224

SPOLKOVÁ SAMOSPRÁVA

- **Soukromá autonomie** (oddělení od státu)
 - ☞ **jakákoli** organizační struktura a libovolně pojaté orgány
 - ✗ statutární orgán se zástupčím oprávněním
 - ✗ ochrana **třetích** osob
- *Např. i* **zásada vůdcovství**
individuální statutární orgán **též** nejvyšším orgánem (samovláda),
rozhodovací a hodnotící působnost jednotlivce

225

SPOLKOVÉ ORGÁNY

- **2 povinné** (obligatorní dle zákona):
 1. **statutární orgán**, *např. i nejvyšším orgánem*:
 - a. kolektivní (výbor)
 - b. individuální (předseda)
 2. **nejvyšší orgán** ☞ *podpůrně členská schůze*
- **Dobrovolné** (smluvní dle stanov), fakultativní
 1. [kontrolní komise]
 2. [rozhodčí komise]
 3. [jiný], *např. revizor*
- **Právo libovolného pojmenování** orgánů stanovami
 - ✗ **zákaz** **klamavého** dojmu o jejich povaze

226

NEMRAVNÉ NEBO PROTIPRÁVNÍ USNESENÍ ORGÁNU SPOLKU

- **Usnesení** spolkového orgánu, *např. členské schůze*
 - ✗ proti dobrým mravům
 - ✗ o změně stanov proti donucujícím ustanovením zákona, *např. změna na zakázaný účel ozbrojený*
 - ✗ záležitost, která není v působnosti orgánu (**nekompetentní**)
- ☞ **právní smyšlenka** (fikce) **nepřijetí** usnesení

227

10. ČÁST

SPOLKOVÁ ARBITRÁŽ A OCHRANA PRÁVA ČLENA

228

SPOLKOVÁ ARBITRÁŽ

„narovnání rozepří
ze svazku spolkového vzniklých“
(1867)

229

- **Zásada spolkové samosprávy**

- **svoboda volby** ustanovení spolkové arbitráže (**dobrovolnost**), viz *stanovy (smlouva s rozhodčí doložkou)*: **vynětí** ze soudní pravomoci
- **věcně**: rozhodování sporných záležitostí náležejících do spolkové samosprávy v **rozsahu** dle stanov
např. přezkum rozhodnutí o vyloučení člena, placení členských příspěvků, odvolání člena z funkce

o. z., z. č. 216/94 Sb., o rozh. řízení a o výkonu rozh. nálezů, Úmluva o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů, (1958), (č. 74/59 Sb.)

230

- **Zvláštní legální postup** řízení před ev. rozhodčí komisí spolku dispozitivně
 - ✗ *stanovy, vnitřní předpis ve stanovách výslovně označený, kupř. rozhodčí řád, písemná dohoda stran*
- **Rozhodčí nález** rozhodčí komise spolku **exekucním titulem**
- **Soudní zrušení rozhodčího nálezu** i ve zvláštním případě rozhodování sporu ve **zjevném rozporu s dobrými mravy**, *např. šikanou žalujícího člena v řízení, nebo veřejným pořádkem* *srv. spor ze spotřebitelské smlouvy*

231

ŽALOBNÍ LEGITIMACE VŮČI SPOLKU

- **Zvláštní spolkově členské žaloby** na:
 - a. **určení neplatnosti** soukromoprávního rozhodnutí orgánu spolku
 - b. **určení neplatnosti** vyloučení
 - c. **určení neplatnosti** smlouvy o fúzi spolků
 - d. **plnění zadostiučiněním** za porušení základního členského práva
 - e. **plnění podáním vysvětlení** záležitostí spolku
 - f. **plnění umožněním nahlížet** do zápisů ze zasedání orgánů spolku
- **Přiměřeně** pro odborové organ. a organ. zaměst.

232

ŽALOBNÍ LEGITIMACE VŮČI PRÁVNICKÉ OSOBĚ OBECNĚ

1. **Zvláštní žaloba člena orgánu právnické osoby** na:
 - a. plnění sdělení obsahu rozhodnutí přijatého za neúčasti člena voleného orgánu
2. **Zvláštní žaloba osvědčitele** právního zájmu:
 - a. odvolání člena orgánu z funkce pro jeho neoznámení osvědčeného úpadku

233

ŽALOBNÍ LEGITIMACE OBECNĚ

- **Obecné žaloby** na:
 - a. **určení** právního poměru nebo práva při **naléhavém** právním zájmu, *např. určení trvání členského poměru či obsahu členského závazku*
 - b. **plnění**, *např. na zaplacení dluhu spolku vůči členovi na přeplatku členského příspěvku či na náhradu škody (majetkové újmy) způsobené členu spolkem*

234

SOUDNÍ OCHRANA PRÁVA ČLENA

- **Soukromoprávní zásada ochrany slabší strany**, *srv. zaměstnanec, spotřebitel, nájemce bytu aj.*
- **Soukromoprávní rozhodnutí spolkového orgánu**, *např. usnesení o postižení člena sportovního klubu za nesportovní chování při utkání*

- ✗ zákonu
- ✗ stanovám

235

←

jedinec (člen spolku)

X

organizovaný útvar (spolek)

vlastnost organizovanosti

P

potencionálně silnější strana

[illegible]

- **Podpůrná soudní ochrana práva člena:**
 1. dovolání se **neplatnosti** u orgánu spolku podle **stanov**, nelze-li, až pak:
 2. **žaloba** k OS na určení neplatnosti soukromoprávního rozhodnutí spolku
✗ zákonu, **✗** stanovám
- **Propadné lhůty:**
 - subjektivní 3 měsíce od dozvědění se
 - nebo od možnosti dozvědění se,
 - objektivní 1 rok od přijetí rozhodnutí

⇐ X

- **Soudní nevyslovení neplatnosti:**
 1. **porušení zákona nebo stanov bez závažných právních následků**, *např. porušení legálního schůzovního pravidla bez závažného následku*
 - a
 2. **zájem spolku** hodný právní ochrany **nevyslovit** neplatnost rozhodnutí, *např. ochrana hlavní činnosti spolku, která by jinak byla ohrožena*
- **ochrana spolku** (zájmového celku)
před šikanózní či kverulantskou žalobou

↩

X

3. následkem vyslovení **neplatnosti** podstatný zásah do **práva třetí osoby** nabytého v dobré víře
(ochrana práva dobrověrného 3.
před následkem **vnitřního** zájmového střetu
ve spolku)

AKTIVNÍ LEGITIMACE VE VĚCI NEPLATNOSTI ROZHODNUTÍ ORGÁNU SPOLKU

1. člen
2. **každý**, kdo má **zájem hodný právní ochrany** (právní hodnocení povahy, síly a významu zájmu), viz 3. osoba, kupř. poskytovatel veřejné či soukromé podpory, kupř. i sponzor, proti určení jiného hlavního zaměření spolku nejvyšším orgánem, které se přičí účelu kupř. přijaté dotace či daru, a tedy i dobrým mravům; např. změna zaměření spolku z „pro“ na „proti“ (výsměch dárce)

241

PRÁVO ČLENA NA ZADOSTIUCINĚNÍ

- **Skutek závažného porušení** základního členského práva, např. nepozvání člena na členskou schůzi nebo zabránění v účasti na členské schůzi
 - ☞ právo člena na přiměřené zadostiucinění např. omluvou či poskytnutím výhody
- **Namítací právo** spolku z důvodu uplynutí zákonné lhůty, srv. promlčení

242

JUDIKATURA

Rozhodnutí disciplinárního orgánu sportovního svazu

o sankci za opuštění hrací plochy družstvem v průběhu

utkáni je podle okolností případu způsobilé být oprávněným předmětem následného soudního přezkumu.

usn. NS v Brně z 17. 3. 2010, sp. zn. 28 Cdo 4852/2009

243

PŘEHLED JUDIKATURY

Soudní ochrana
člena spolku, církve
a politické strany

Seznam
LUDVÍK DAVID
JANA BILKOVÁ
MARTINA PODIVÍNOVÁ

JUDIKATURA

244

STŘET PRÁVNÍCH HODNOT

soukromé **subjektivní právo** člena vůči spolku
(ústavní právo na soudní ochranu)

v.

obecně sdílené **politické blaho** oddělení spolku
vč. soukromé spolkové samosprávy
od státu, *forum internum*
(ústavní princip ochrany blaha odluky)

⇓

sporné řízení ve věci spolkové samosprávy
přednostně před ev. rozhodčí komisí spolku

245

- srv. **omezení** nebo **vyloučení státních zásahů**
vč. zásahů soudním rozhodnutím, např. *přezkumným*,
do záležitostí **soukromých samospráv**,
např. *do řeholních věcí*, jiných civilních korporací
soukromého práva (**obecné blaho odluky** od státu)
viz např. *honební společenstva*, *politické strany*
a *politická hnutí*, *církve* a *náboženské společnosti*
- ✗ jen **politický účel** oddělení soukromé samosprávy
 - ✗ členský **závazek** (členství) aj. závazek,
např. *práce*, s právy a povinnostmi stran
vůči sobě (**účelem** ochrana slabšího **jednotlivce**
před institucí s organizovanou soukromou mocí)
 - ✗ rovnoprávnost osob jako členů korporací

246

DOPLNĚK O ZÁKAZU DISKRIMINACE

- **Zakázaná přímá nebo nepřímá diskriminace** mj. na základě **členství ve spolcích** nebo jiných zájmových sdruženích, *např. i občanských iniciativách bez právní osobnosti; kupř. zakázaná diskriminace lékaře, který je členem spolku na ochranu pacientů, při výkonu jeho práce v nemocnici*
- **Důkazní povinnost žalovaného**, že nedošlo k porušení zásady rovného zacházení, *např. při odměňování lékaře za práci* § 133a/b o. s. ř.

247

11. ČÁST

SPOLKY VE VEŘEJNÉM ZÁJMU

248

DRUHY

1. **hasičské spolky** a Červený kříž
2. **zastánčí** (ochranné) spolky (*advocacy*)
3. **spolky spolupracující** s veřejnou mocí
4. **spolky jako začleněná společenstva** (soukromoprávní korporace **ve veřejnoprávních korporacích**)
5. jiné spolky ve veřejném zájmu

249

1. HLAVNÍ ČINNOST HASIČSKÁ NEBO ČERVENÉHO KŘÍŽE

- *Např.:*
Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska
a jeho sbory dobrovolných hasičů
s jednotkami požární ochrany

355 494 členů k 1. 1. 14 zdroj: Dobrovolní hasiči.cz

z. č. 133/85 Sb., o požár. ochr.

250

- **Český červený kříž**
česká vnitrostátní („národní“) společnost
Červeného kříže podle Ženevských úmluv
➤ mj. výlučně uznaná pomocná organizace
vojenské zdravotnické služby

z. č. 126/92 Sb., o ochraně znaku a názvu Červ. kříže
a o Čs. Červeném kříži

251

2. HLAVNÍ ČINNOST ZASTÁNČÍ

- **Hlavní činností** uspokojování a ochrana **veřejného zájmu**, *např. u ochranného spolku spotřebitelského vč. patientského ve veřejném zájmu spotřebitelské vč. patientské veřejnosti; i bez statusu veřejné prospěšnosti*
- **Zástupčí soukromé subjektivní právo** (**právo reprezentace**) ve veřejném zájmu *např. na ochraně hospodářské soutěže srv. odborové organizace (ochranné zaměstnanecké korporace)*

252

ZPŮSOBY

- **Způsoby** uplatňování a ochrany veřejného zájmu spolkem:
- 1. **uplatněním nároků v soukromých poměrech** *např. narovnáním či smírem schváleným soudem*
- 2. **žalobní legitimací v civilním řízení** v určitých věcech →
- 3. **zastoupením žalobce v civilním řízení** v určitých věcech, viz *antidiskriminační, ochrana práv cizinců, ochrana práv podle a. z. a související nároky; srv. též odbory*

253

- 4. **účastí ve správním řízení** o ochraně přírody a krajiny a **žalobní legitimací** ve správním soudnictví
- 5. **účastí ve správním řízení** navazujícím na posuzování vlivů na životní prostředí a **žalobní legitimací** ve správním soudnictví
- 6. **účastí ve správním řízení** o ochraně přírody ve věci integrované prevence a **žalobní legitimací** ve správním soudnictví
- 7. **zastoupením žalobce** v určitých věcech **správního soudnictví**; viz *antidiskriminace či mezinárodní ochrana cizinců*

254

- 8. **zastoupením** poskytovatelů zdravotních služeb v **dohodovacím řízení** u veřejného zdravotního pojištění
- 9. jinak dle zákona, *např. výkonem subjektivního veřejného práva spolupráce spolku s orgánem veřejné moci*

255

NÁROKY ZE SOUKROMÉHO PRÁVA NA OCHRANU VEŘEJNÉHO ZÁJMU

- **Nároky** vlastním jménem nárokovatele ve prospěch veřejného zájmu veřejnosti, *např. spotřebitelské*:
- 1. **zdržovací**
- 2. **odstraňovací**
bez plnění individuálnímu věřiteli
 - × nárok vydávací (vydání majetkového prospěchu ve prospěch státu či k jinému účelu obecného blaha)
 - × nárok na náhradu kolektivní újmy s rozdělením náhrady

256

SOUKROMOPRÁVNÍ VĚCI VE VEŘEJNÉM ZÁJMU

- **Ochrana** veřejného zájmu ve **sporném řízení** v civilních věcech: o. s. ř.
- 1. nekalé soutěže (zájmu soutěžitelů či spotřebitelů)
- 2. práv průmyslového vlastnictví
- 3. hodnot po smrti autora či výkonného umělce
- 4. práva spotřebitele
- 5. zájmu středních a malých podnikatelů
- **Aktivní věcná legitimace** (zpravidla) spolku
- **Zástupčí žaloba** (*representative action*)
 - „spolková“ žaloba (zpravidla spolek)

257

- **Jednotlivý věřitel**, *např. postižený jakýkoli spotřebitel nebo postižený člen zastánčího spolku*,
ev. účastníkem civilního řízení
jako **vedlejší účastník** na straně žalobce

× *opt-in, opt-out, class action (USA)*

258

3. HLAVNÍ ČINNOST VÝKONEM SPOLUPRÁCE

- **Spolupráce** civilní korporace
s orgány **veřejné moci**
např. Učená společnost České republiky
z. č. 283/92 Sb., o Akad. věd ČR
X
Česká konference rektorů, Rada vysokých škol
= reprezentace **akademických samospráv**
jako akademických **veřejných správ**
vůči státní správě vysokého školství; viz *MŠMT*
259

4. HLAVNÍ ČINNOST PŘI ZAČLENĚNÍ

- **Spolky jako začleněná společenstva:**
 - a. živnostenská
začleněná do HK ČR
 - b. zemědělská
 - c. potravinářská
 - d. lesnická
začleněná do AK ČR
z. č. 301/92 Sb., o Hospod. komoře ČR a Agrár. komoře ČR

260

ÚČEL ZAČLENĚNÍ

- ☞ legální účel zřízení HK ČR a AK ČR
- 1. podpora podnikatelských činností
- 2. prosazování a ochrana zájmů
např. vůči státu
- 3. zajištění potřeb členů
např. odborným poradenstvím, školením

261

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA

- **Veřejnoprávní korporace profesní samosprávy**
 1. **HK ČR:**
 - a. okresní komory
 - b. začleněná živnostenská společenstva
 2. **AK ČR:**
 - a. okresní komory
 - b. začleněná zemědělská, potravinářská a lesnická společenstva
- **Soukromoprávní volní projev spolku**
o začlenění do veřejnoprávní korporace

262

12. ČÁST

NADAČNÍ PRÁVO

263

„Když davu budeš dobra štědře
rozdávat,
dost ztratíš jich, než jedno správně
umístíš.“

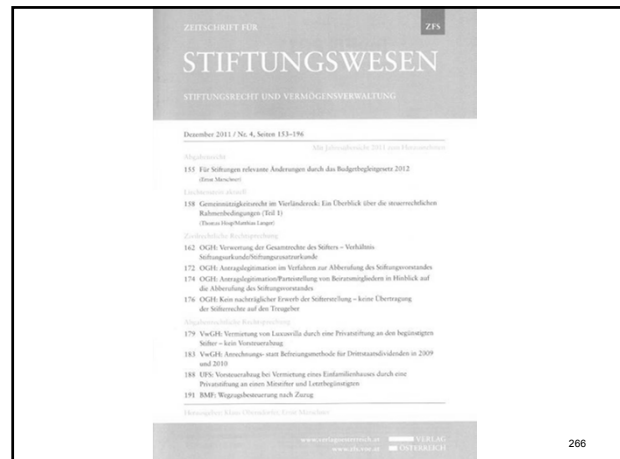
Seneca, O dobrodiních
Praha 1992, překl. Bohník,
264

VÝMĚR

„Nadace je právnická osoba vytvořená majetkem vyčleněným k určitému účelu.

Její činnost se váže na účel, ke kterému byla zřízena.“

§ 363

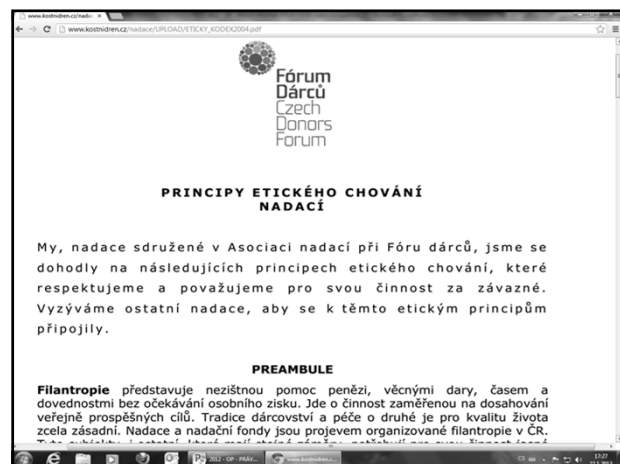

266

ŘÁD MORÁLNÍ A PRÁVNÍ

- **Nadační etika**
= soubor morálních norem (řád)
- **Nadační právo**
= soubor právních norem (řád)

267

DRUHY FUNDACÍ (SOUKROMÝCH FONDŮ)

- **Fundace** (právně samostatné soukromé fondy):
 1. nadace o. z.
 2. nadační fond o. z.
 3. evidovaná právnická osoba (nadační instituce církve nebo náboženské společnosti), z. č. 3/02 Sb. např. *piae fundationes autonomae dle Kodexu kanonického práva (CIC)*, též tzv. *zbylá záduší, obročí a právně samostatné kostely (CIC)*

269

- Právně **nesamostatné** soukromé fondy:
 1. fond přidružený k nadaci
 2. svěřenský fond (vyjma soukromého investování) ↓
 3. investiční fondy
 - a. podílový fond
 - b. svěřenský fond k soukromému investování
 4. důchodové fondy

➤ věcná práva, správa majetku, závazkové právo

270

X VEŘEJNÉ FONDY ➡

- **Právní samostatnost** (právní osobnost)
- **Založení** zákonem nebo rozhodnutím orgánu veřejné moci ve **veřejném zájmu**:
- 1. **státní fondy** (mimo státní rozpočet)
např. Státní fond kinematografie
- 2. **jiné veřejné** (veřejnoprávní) fondy
např. Vinařský fond, Náboženská matice
- **Právní nesamostatnost**
např. sociální fond veřejné vysoké školy

274

➡ DĚJINNÝ EXKURS X

- Československo a Česko 1953 - 1993
- ✓ **Veřejnoprávní kulturní fondy** podle a. z.:
Český literární fond, Český hudební fond, Český fond výtvarných umění
- ✓ **Soustava povinných příspěvků** za užití volných děl, příspěvků uživatelů děl a příjemců autorských odměn a odměn výkonných umělců
- ✓ **Zánik s nadacemi** jako právními nástupci bez povinných příspěvků
- privatizace veřejného majetku; *srv. před 1953*

275

1. NADACE

- **Právo osobního stavu** (statusové právo) právnické osoby
- **Závazkové právo**
např. založení nadace nebo poskytování nadačních příspěvků
- **Název:**
„nadace“ (dříve „nadání“)
pravidelnou součástí poukaz na účel
např. Nadace rozvoje občanské společnosti

276

ZÁSADY NADAČNÍHO PRÁVA

1. **účelové** vyčlenění majetku (majetkové zajištění účelu), („vstup“)
2. **účelem** vázaná činnost poskytování nadačních příspěvků, („výstup“)
3. trvalost
4. užitečnost
5. vkladová povinnost zakladatele
6. **nezcizitelná** a **nespotřebitelná** nadační jistina (nadační kapitál)
7. zvýšení nebo snížení nadačního kapitálu

277

8. **bez** majetkové účasti (podílu) zakladatele
X ev. podíl na likvidačním zůstatku
9. **bez** členství (bez osobní účasti členů)
10. ochrana hlavní činnosti (užitečnosti)
před újmou z vedlejší činnosti
11. průhlednost (výroční zprávy)
X omezená anonymita dárců a příjemců
12. soudní zrušitelnost

278

Z DĚJIN

- **Rakousko** vč. českých zemí

1811 ABGB

- **Československo**

1950 vyhl., kterou se vypočít. práv. osoby, požívající ochrany v exekuci a příslušné dozorní orgány
1990 novela hospodářského zákoníku
1991 novela o. z.

279

- **Česko**

1993 novela z. o působ. orgánů ČR ve věcech převodu majetku státu na jiné osoby a o FNM ČR
1993 z., kterým se upravuje změna postavení kulturních fondů
1995 vyhl. o osvobození od správních poplatků
1997 z. o nadacích a nadačních fondech
2004 z. o správních poplatcích
2012 o. z.
2013 z. o veřejných rejstřících práv. a fyz. osob
2013 vyhl. o náležitostech formulářů

280

EXKURS NA SLOVENSKO

Zákon č. 34/2002 Z. z., o nadáciách a o zmene Občianskeho zákonníka

Zákon č. 147/1997 Z. z., o neinvestičných fondoch

Dříve slovensky *základina*, dříve česky nadání

282

NADAČNÍ ÚČEL

- Účelem trvalá služba **užitečnému** účelu:
 - a. **společensky**, např. duchovně rozvojově, zdravotnický, kulturně
 - b. **hospodářsky**, např. k povzbuzení lesního hospodářství či pomoci v hospodářské nouzi
- **2 druhy účelu** (i smíšené):
 - a. **veřejně prospěšný** v podpoře **obecného blaha**, např. duchovních hodnot, vzdělanosti
 - b. **dobročinný** (charitativní) v podpoře určitého **okruhu** osob (příjemců), (dobročinné nadace):

283

- jednotlivě**, např. členové určité rodiny, zaměstnanci určitého zaměstnavatele či studenti určité školy viz nadace rodinné, podnikové, školní aj.
- jinak**, např. sociálním nebo profesním okruhem, kupř. všichni (kteříkoli) sociálně potřební nebo všichni (kteříkoli) studenti či hudebníci

284

ZAKÁZANÉ NADACE

- **Zakázané účely:**
 - podpora politických stran a hnutí nebo jiné účasti v nich
 - ✗ legální pravidla financování politických stran a hnutí
 - výlučně výdělečné cíle
- ☞ **soudní zrušení** s likvidací

285

NADAČNÍ ČINNOST

- hlavní** (dle účelu)
 - vedlejší**, i podnikání a převzetí vedení obchodní společnosti či provoz obchodního závodu, např. nakladatelství nebo knihkupectví, s výtěžky ve prospěch hlavní činnosti
 - ✗ nadační listina
- i **bez** statusu veřejné prospěšnosti

286

USTAVENÍ A VZNIK

- **2 fáze** vzniku:
 - ustavení soukromoprávním jednáním:**
 - nadační listina
 - a. zakládací listina i více osob, forma **veřejné listiny** (!)
 - b. pořízení pro případ smrti
 - vznik právnické osoby zápisem do veřejného rejstříku** veřejnoprávním úkonem soudu

287

NADAČNÍ REJSTŘÍK

- nadace
- nadační fondy

288

STATUT

- **Mini náležitosti:**

1. způsob jednání orgánů nadace
2. podmínky poskytování nadačních příspěvků, popř. též okruh příjemců

- **Sbírka listin veřejného rejstříku**

290

NADAČNÍ ORGÁNY

1. správní rada jako statutární orgán
2. dozorčí rada nebo revizor jako kontrolní a revizní orgán

291

VKLADY DO NADACE

- **Předmět vkladu:**
věc hmotná nebo nehmotná
- **Druhy předmětu:**
 - a. peněžitý
 - b. **nepenežitý** ohodnocený znalcem s předpokladem trvalého výnosu a nesloužící jistotě, *např. vklad relativního majetkového oprávnění, kupř. nakladatelské licence, (věci nehmotné)*

292

MAJETEK NADACE

1. **nadační jistina**, nezastavitelná aj. zajištělně nepoužitelná = soubor:
 - a. předmětů **vkladů**
 - b. nadačních **darů**
 v hodnotě **mini 500 000 Kč**
2. **ostatní majetek**, *např. i výnosy z podnikání*

- **Nadační kapitál**
= peněžní vyjádření nadační jistiny

293

- **Rozmnožení** nebo **doplnění** nadační jistiny
 - **Zkrácení** nadační listiny, **ne pod 500 000 Kč**
- ⇕
- zvýšení nebo snížení nadačního kapitálu

294

ANONYMITA DÁRCŮ A PŘÍJEMCŮ (OCHRANA SOUKROMÍ)

- **Právo dárce** na anonymitu
- **Právo příjemce** nadačního příspěvku na anonymitu
 - u příspěvku **nad** 10 000 ale jen z důvodů humanitárních, *např. postižení živly*
- **Neuplatnění práva** v zákonné době
 - ☞ výroční zpráva mj. o darech a příspěvcích nad 10 000 Kč, viz *sbírka listin veřejného rejstříku*

295

ZMĚNA ÚČELU NADACE

- **Zásada privátní autonomie**
 - ochrana volního projevu zakladatele
 - ochrana volního projevu dárců
- **Soudní pravomoc** změny účelu
- **Legální pravidla** změny účelu nadace

296

NADAČNÍ PŘÍSPĚVEK

- **Zákaz** poskytování členům orgánů, zaměstnancům a jim blízkým
- **Podmínky přijetí** dle **statutu** ve sbírce listin veřejného rejstříku
 - ✗ vrácení jako bezdůvodné obohacení
- **Způsoby** poskytování:
 - a. **jednorázově**
 - b. **opakovaně** (pravidelně) po dobu:
 - i. určitou, *např. studijní stipendium*
 - ii. neurčitou, *např. důchod*

297

- **Druhy důchodů:**
 - a. **renta** peněžními dávkami o pevné jmenovité hodnotě, *např. 12 000 Kč měsíčně*
srv. veřejné důchody
 - b. **alimentace** peněžními dávkami měnícími se podle kupní síly nebo postavení příjemce
srv. výživné např. nezletilému dítěti
- srv. též smlouvu o důchodu*

298

PŘEMĚNA

- *Např.*
změna právní formy:

nadace ⇔ nadační fond

299

ZÁNİK

- 2 fáze:
 - 1. **zrušení:**
 - 2. dosažením účelu
 - 3. soudním rozhodnutím ze zákonných důvodů
 - 2. **zánik výmazem** z rejstříku

300

SOUDNÍ ZRUŠENÍ

- Soudní zrušení na návrh toho, kdo má oprávněný zájem, i bez návrhu
- **Zvláštní** legální zrušovací důvody
např. bez vážného důvodu neposkytnutí nadačního příspěvku déle než 2 roky, trvalá nemožnost plnění účelu aj.
- **Obecné** zrušovací důvody u právnické osoby

301

PŘIDRUŽENÝ FOND

- **Právně nesamostatný fond**
 - ⇒ závazek (obligace)
 - ✗ právo osobního stavu právnické osoby
- **Smlouva o správě majetku** (svěřenství)
mezi vlastníkem a nadací ⇒ závazek
- **Vyvratitelná domněnka prosté správy** cizího svěřeného majetku nadací za obvyklou úplatu
- **Práva a povinnosti** z nakládání s přidruženým fondem vznikají **nadací**
- **Likvidační pravidlo** zachování **právní povahy** a **účelu** přidruženého fondu

302

2. NADAČNÍ FOND

- **Účel užitečný:**
 - a. společensky ⇐
 - b. hospodářsky ⇐
- i bez statusu veřejné prospěšnosti**
- **Založení:**
 - a. zakládací listinou
 - b. pořízením pro případ smrti
- **Vznik právnické osoby** zápisem do veřejného rejstříku

303

MAJETEK NADAČNÍHO FONDU

- Soubor:
 - a. **vkładů**
 - b. **darů**
- i bez způsobilosti k trvalým výnosům**, lze i spotřebovat, *např. utratit*
- **Zcizitelnost**
 - ✗ nadační jistina nadace

305

13. ČÁST

PRÁVO SOUKROMÝCH ÚSTAVŮ

306

VÝMĚR

- **Definiční význam účelu ústavu**
 - **užitečná činnost, např. výzkum, vzdělávání, dobročinnost, sociální služby**
- a
- příjemců ústavních služeb vč. výroby (destinatářů)**
- **veřejnost, např. studentská či sociálně potřebná**

307

DRUHY ÚSTAVŮ SOUKROMÉHO PRÁVA

1. ústav podle o. z.
2. evidovaná právnická osoba (ústavní instituce církve nebo náboženské společnosti) podle z. o církv. a náb. spol.
3. účelové zařízení registrované církve nebo náboženské společnosti k poskytování, charitativních, sociálních nebo zdravotních služeb
4. školská právnická osoba podle škol. z.
5. zaměstnanecká zdravotní pojišťovna resortní, oborová, podniková a další podle zák. úpravy
6. [obecně prospěšná společnost] podle o. z. a z. o o. p. s., (tzv. zbylé o. p. s.)

308

Veřejný rejstřík a Sběrka listin

Výpis platných z rejstříků ústavů
Ústav nezavislé žurnalistiky, z.ú., U 90 vedený u Městského soudu v Praze

Základní údaje:

Datum zápisu: 15. září 2014
Sjednotěná značka: U 90 vedený u Městského soudu v Praze
Název: Ústav nezavislé žurnalistiky, z.ú.
Sídlo: č.p. 206, 252 10 Líbice
Identifikační číslo: 033 95 987
Právní forma: Ústav
Představitel: Publikační a jiná obdobná činnost zahrnující shromažďování informací, analýzy, výzkum, vydávání informačních materiálů a jejich distribuci.
Statutární orgán - Ředitel: Mgr. OMEŘEK NEUMANN, dat. nar. 23. prosince 1968
č.p. 206, 252 10 Líbice
Den vzniku funkce: 15. září 2014
Způsob jednání: Ředitel je statutárním orgánem ústavu, jenž Řídí činnost ústavu a zastupuje jej.
Správní rada:

MINISTERSTVO KULTURY

Úplný výpis z Rejstříku evidovaných právnických osob

Název: Centrum pro rodinu a sociální péči
Odr. 28.12.1998
Sídlo: Ulice a číslo: Josefská 516/1
Obec: Brno, Brno-město
PSČ: 60200
Odr. 28.12.1998
IČO: 44991584
Datum evidence: 28.12.1998
Statutární orgán: ředitel
Číslo evidence: 8/1-07-707/1998
ředitel: Mgr. Ing. Vít Janouš
Odr. 03.10.2006
ředitel: Do: 15.04.2012
Do: 15.04.2012
ředitel: Neobsazeno
Odr. 16.04.2012
ředitel: Do: 31.10.2012
Do: 31.10.2012
ředitel: MARCELA ONDŘUJOVÁ
Odr. 01.11.2012
ředitel: 15.11.1959
Způsob jednání: Ředitel Centra pro rodinu a sociální péči jedná ve všech věcech samostatně.
Odr. 03.11.2006
ředitel: Do: 24.10.2012
Statutární orgán jedná samostatně, není-li o něm stanoveno jinak. Statutární orgán se podepisuje tak, že k názvu právnické osoby připojí svůj podpis s vyznačením funkce. K platnosti jednání v režimu mimořádné správy je vždy nezbytný k danému právnímu úkonu souhlas místního orgánu, který je statutárním zastupitelem.

V ý p i s
z rejstříku školských právnických osob, vedeného Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy
Karmelitská 7, 118 12 Praha 1, Malá Strana
ve složce 2006 pod pořadovým číslem 022
v souladu s § 153 a § 154 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů

Den zápisu (vzniku): 23. 3. 2006

Název školské právnické osoby: Základní škola AMOS, školská právnická osoba

Sídlo: Chelvi 1620/6, 792 01 Bruntál

Identifikační číslo: 25 830 635

Rezortní identifikátor: 600 001 679

Zřizovatel: Mgr. Olga Gromannová, narozena 21. 10. 1950
Merana, 792 01 Bruntál
státní příslušnost: Česká republika

Ředitel (statutární orgán): Mgr. Šárka Bradová, narozena 24. 1. 1965
Den vzniku funkce: 28. 4. 2006

Členové rady: Ing. Alena Ledabýlová, narozena 1. 7. 1955
U Stadionu 584, 793 12 Horní Benešov
PhDr. Renata Mecnerová, narozena 1. 7. 1959
Uhlířská 20, 792 01 Bruntál
PaedDr. Eva Nedomečková, narozena 5. 1. 1956
U Potoka 47, 792 01 Bruntál

Rejstřík školských právnických osob (verze 1.86)

Arcibiskupské gymnázium
adresa: Kounov 208, Praha 2, 120 00
IČO: 44991584
Výpis / Výpis s historií

Arcibiskupské gymnázium v Kroměříži
adresa: Příčná 3, Kroměříž, 767 01
IČO: 44991584
Výpis / Výpis s historií

Biskupské gymnázium
adresa: Opatovská 2, Ústí nad Labem, 991 01
IČO: 44991584
Výpis / Výpis s historií

Biskupské gymnázium Bohuslava Balbína a Základní škola a mateřská škola Jana Pavla II. Hradec Králové
adresa: Opatovská 2, Ústí nad Labem, 991 01
IČO: 44991584
Výpis / Výpis s historií

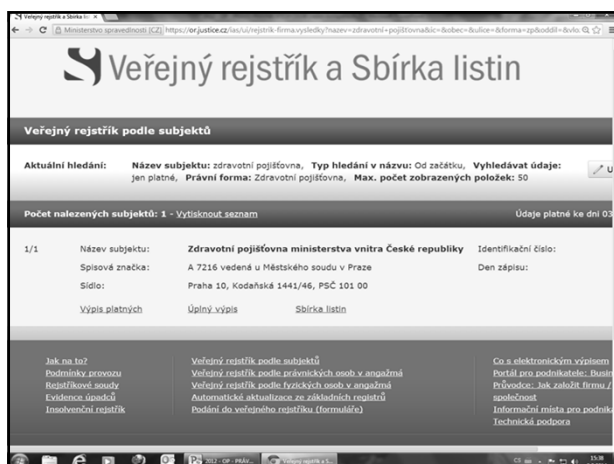
Biskupské gymnázium Brno
adresa: Kounov 208, Praha 2, 120 00
IČO: 44991584
Výpis / Výpis s historií

Biskupské gymnázium J. N. Neumanna a Církevní základní škola
adresa: Kounov 208, Praha 2, 120 00
IČO: 44991584
Výpis / Výpis s historií

Biskupské gymnázium Krupka 1 - Bohosudov
adresa: Kounov 208, Praha 2, 120 00
IČO: 44991584
Výpis / Výpis s historií

Biskupské gymnázium v Ostravě
adresa: Kounov 208, Praha 2, 120 00
IČO: 44991584
Výpis / Výpis s historií

Biskupské gymnázium, Základní škola a Mateřská škola Bohosudov
adresa: Kounov 208, Praha 2, 120 00
IČO: 44991584
Výpis / Výpis s historií

Z DĚJIN

• Československo

- 1948 z. o zestátnění ústavů zemědělského a lesnického výzkumnictví a o jejich organizaci a správě
- 1991 z. o svobodě náb. víry a post. církv. a náb. spol.
- 1992 z. o resort., obor., podnik. a dal. zdrav. poj.

• Česko

- 1995 z. o obecně prospěšných „společnostech“
- 2004 školský zákon
- 2004 z. o správních poplatcích
- 2005 z. o zrušení Fondu národního majetku
- 2006 z. o veřej. nezisk. ústav. zdravotnic. zaříz.³¹⁴

- 2012 o. z.
- 2013 z. o veřejných rejstřících práv. a fyz. osob
- 2013 vyhl. o náležitostech formulářů

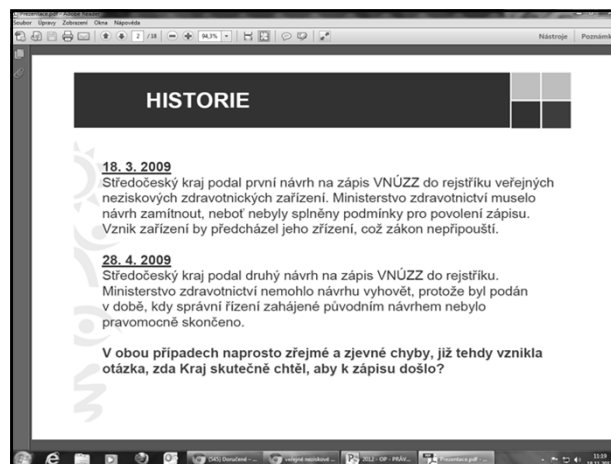
• Česko 2006 - 2011

zvláštní druh ústavů soukromého práva

- ❖ veřejná nezisková ústavní zdravotnická zařízení v. n. ú. z. z.

315

• Veřejnoprávní vědecké a hospodářské ústavy v CS 1920 – 1952:

- 1920 z. o Masarykově Akademii Práce
- 1922 z. o zřízení ústavu Slovanského a Orientálního
- 1945 dekr., kterým se zřizuje Výzk. ústav pedagog. J. A. Komenského
- 1949 z. o organ. výzkumnictví a dokumentační služby

• Veřejnoprávní výzkumné ústavy v CZ od 2005:

- 2005 z. o veřejných výzkumných institucích

317

PRAMENY

- ✓ o. z., § 402
- ✓ školský zákon č. 561/04 Sb.
- ❖ školské právnické osoby (školy a školní zařízení) jako **školské ústavy** soukromého práva
- ✓ z. č. 280/92 Sb., o resort., obor., podnik. a dal. zdravot. pojišť.
- ❖ zaměstnanecké zdravotní pojišťovny jako **pojišťovací ústavy** soukromého práva k provádění veřejného zdravotního pojištění

318

EXKURS NA SLOVENSKO

*Zákon č. 213/97 Z. z.,
o neziskových organizáciách poskytujúcich
všeobecne prospešné
služby*

- ✓ *nezisková organizácia*
- ✓ *n. o.*

319

ZÁSADY PRÁVA ÚSTAVŮ

1. **užitečnost** (užitečná účelovost)
2. **veřejné služby** vč. výroby (rovnoprávnost příjemců); viz *např. sociální služby*
3. soudní zrušitelnost při dlouhodobém **nenaplňování účelu**
4. ochrana hlavní činnosti (užitečnosti) před újmou z vedlejší činnosti
5. vkladová povinnost zakladatele
6. základní kapitál ↗
7. **neexistence nadační jistiny** (a nadačního kapitálu) **✗** *nadace*

320

8. **neexistence majetkové účasti** (podílu) zakladatele **✗** ev. podíl na likvidačním zůstatku
9. **omezenost** nakládání se ziskem (nerozdělitelnost zisku zakladateli ani 3.)
10. průhlednost, viz *výroční zprávy a ověřování auditorem*
11. **neexistence samosprávy** (hierarchické řízení monokratem – ředitelem)
12. **neexistence členstva** **✗** korporace

321

POVAHA

- **Statusové právo** (osobní stav) právnické osoby
☞ donucující (kogentní) právní normy
- **Soukromý ústav** (ústav soukromého práva)
- **Právně samostatný ústav**
✗ vysokoškolský ústav jako součást vysoké školy, *srv. též fakultu*
- **Název:**
zapsaný ústav
z. ú.

322

- **Zvláštní druh ústavu** (školský ústav):
- ✓ **školská právnická osoba**
(škola, *např. základní nebo střední*,
či školské zařízení, *např. školské poradenské
zařízení nebo zařízení školního stravování*)
 - veřejný nebo soukromý zřizovatel, i člověk
 - příjmy z veřejných prostředků (státní, krajský
a obecní rozpočet) aj. příjmy, *např. školné*

škols. z. č. 561/04 Sb.

323

- **Zvláštní druh ústavu** (soukromý zdravotně pojišťovací ústav k provádění veřejného zdravotního pojištění):
- ✓ resortní, oborová, podniková a další
(zaměstnanecká) zdravotní pojišťovna
z. č. 208/92 Sb.
- ✗** veřejnoprávní *Všeobecná zdravotní
pojišťovna ČR*

324

- **Veřejný ústav** (jiný než státní), *např.*:
 1. v. v. i., *kupř. Ústav státu a práva AV ČR, v. v. i.*
 2. krajská či obecní příspěvková organizace
např. Filharmonie Brno, zařízení sociální péče
z. č. 250/00 Sb., o rozpoč. prav. úz. rozpoč.
 3. ČT, ČRo, ČTK
- **Státní ústav**
 1. státní příspěvková organizace, *např. Moravské zemské muzeum, Moravská zemská knihovna, Státní zdravotní ústav* rozpoč. prav. č. 218/00 Sb.
 2. Česká filharmonie dekr. č. 129/45 Sb.
 3. Národní galerie z. č. 148/49 Sb. 325

EXKURS: ZNALECKÉ ÚSTAVY X

- **Zvláštní veřejnoprávní stav** podle znaleckého práva z. č. 36/67 Sb., o znal. a tlum. X forma právnické osoby
- **Druhy:**
 - i. právně samostatné (právnické osoby)
 - ii. právně **nesamostatné** (organizační složky právnické osoby), *např. fakulta vysoké školy jako znalecký ústav*
- **Veřejný seznam** znaleckých ústavů (MSP)

326

ÚČEL

- **Užitečná činnost** (veřejná služba vč. výroby):
 - a. **společensky**, *např. duchovně osvětově, výchovně, vzdělávacně, knihovnický, archivně, muzejně, galerijně, sociálně, zdravotně, výzkumně, humanitárně, přírodně ochranně*
 - b. **hospodářsky**, *např. výrobou zdravotních či učebních pomůcek*
- s využitím 2 složek:
 - a. **osobní**, *srv. kvalifikovanost zaměstnanců, např. výzkumníků nebo zdravotníků*
 - b. **majetkové**, *např. vybavení knihovny či dílny* 327

ÚSTAVNÍ ČINNOST

- a. **hlavní** (užitečná služba veřejnosti vč. výroby) i **bez** statusu veřejné prospěšnosti
 - b. **vedlejší**, i podnikání vč. provozu obchodního závodu, *např. nakladatelství, knihkupectví, kina, ubytovny nebo pohostinství* X újma jakosti, rozsahu a dostupnosti služeb v hlavní činnosti
- **Pravidlo omezeného použití zisku**
 - podpora hlavní činnosti nebo vlastní správa
 - X rozdělení zisku zakladateli aj. (neziskovost) 328

- **Příkaz rovnoprávného poskytování činnosti** (veřejných služeb vč. výroby), *např. vzdělávacích nebo výzkumných, za předem stanovených podmínek např. knihovních, badatelských, stipendijních soukromé vysoké školy* *srv. ev. statut o podrobnosti činnosti (public-serving organization)*

329

PŘÍKLAD ÚČELU ÚSTAVU: SOCIÁLNÍ SLUŽBY

- **Soukromoprávní** (soukromý) **ústav** jako **zařízení sociálních služeb**
např. domov pro seniory, azylový dům, noclehárna, sociální poradna, sociálně terapeutická dílna aj.
z. č. 108/06 Sb., o sociál. službách
- ✗ veřejnoprávní (**veřejný**) **ústav** v právní formě **příspěvkové organizace** státní, krajské nebo obecní k účelu sociálních služeb

331

VZNIK

- **2 fáze vzniku:**
 - 1. založení soukromoprávním jednáním:**
 - a. zakládací listina
 - b. pořízení pro případ smrti
 - 2. vznik právnické osoby** veřejnoprávním zápisem do veřejného rejstříku

332

ZAKLADATELSKÉ PRÁVNÍ JEDNÁNÍ

- **Podstatné náležitosti:**
 1. **název**, „z. ú.“
 2. **sídlo**, *např. jen Brno*
 3. **účel** vymezením předmětu činnosti, popř. i předmět podnikání
 4. **výše vkladu** či nepeněžitý předmět vkladu
 5. **členové správní rady**
 6. **podrobnosti vnitřní organizace** nebo jejich vyhrazení až pro statut

333

ORGÁNY ÚSTAVU

1. **ředitel** jako individuální statutární orgán, i jinak označený statutem bez klamavého dojmu o povaze, *např. přednost, náčelník*
2. **správní rada**
3. [ev. dozorčí rada]

335

ZÁNİK

- **Dosažením účelu**
- **Soudní zrušení** pro dlouhodobé **nenaplnění účelu** (užitečnosti)
- **Aktivní legitimace** každého, kdo osvědčí právní zájem (hodnocení zájmu hodného právní ochrany)
např. dárce, který poskytl podstatný dar ústavu k dlouhodobému naplnění jeho vzdělávacího účelu

336

LITERATURA

- Adámková/Telec*, Nadační ústavy: podnět k budoucímu občanskému zákoníku. Práv. zprav., 2003/4.
- Beran*, Právnícké osoby veřejného práva. Praha 2006.
- Černý*, Zákon o sdružování občanů. Komentář. Praha 2010.
- David*, Na hranicích práva. Praha 2012.
- Devátý/Toman*, Ochrana dobré pověsti a názvu právníckých osob. Praha 2001.²
- Deverová et al.*, Průvodce neziskovým právem. Praha 1996/1,2.
- Deverová/Frič/Frišenská/Beránek*, Společenský a legislativní rámec neziskového sektoru. Praha 2008.
- Deverová/Svejkovský/Adamec*, Zákon o obecně prospěšných společnostech. Komentář. Praha 2011.
- Dvořák*, Nadace a nadační fondy. Praha 2010². Obecně prospěšná společnost. Praha 2009.

339

- Frinta*, Právnícké osoby. Praha 2008.
- Hurdík*, Právnícké osoby. Obecná právní charakteristika. Brno 2001.
- Právnícké osoby a jejich typologie. Praha 2003. Problémy nadačního práva. Brno 1994.
- Hurdík/Telec*, Zákon o nadacích a nadačních fondech. Komentář. Praha 1998.
- Jemelka/Břeň*, Zákon o sdružování občanů, zákon o právu shromažďovacím, zákon o právu petičním s komentářem. Praha 2007.
- Kříž*, Zákon o církvích a náboženských společnostech. Komentář. Praha 2010.
- Laštovka/Laštovková/Rataj/Ratajová/Třídač*, Pražské spolky. Praha 1998.
- Madleňáková*, Církev a náboženské společnosti. Správněprávní aspekty jejich vzniku a činnosti. Praha 2014.

340

- Pospíšil et al.*, Právnícké osoby obcí a krajů. Praha 2013.
- Ronovská*, Nové české nadační právo v evropském srovnání. Praha 2012. Soukromoprávní aspekty nadačního a spolkového práva v Čechách, ve Švýcarsku a v Nizozemí. Brno 2004. Spolkové a nadační právo. Brno 2008. Tendence vývoje českého nadačního práva v rámci sjednocené Evropy. Brno 2009.
- Svejkovský/Deverová et al.*, Právnícké osoby v novém občanském zákoníku. Praha 2013.
- Telec*, Spolkové právo. Praha 1998. Univerzitní a fakultní nadace. Brno 1994. Vzor spolkových stanov. Brno 1998. Zásady nového spolkového práva. Práv. rozhl., 2013/22.

341

JUDIKATURA

- David, Bílková, Podivínová* (eds.): Přehled judikatury. Soudní ochrana člena spolku, církve a politické strany. Praha 2011.

342

343

S poděkováním použita pohlednice nakladatelství Paseka
v Praze

Foto:
Nedvězí, Čechy, Česko, 2007
Schneeberg, Dolní Rakousy, Rakousko 2007

344